

**Министерство на земеделието и храните
Изпълнителна агенция по горите
Дирекция на Природен парк Русенски Лом**

Утвърждавам:.....
Министър на околната среда и водите

ЗАДАНИЕ

**за актуализация на План за управление
за Природен парк „Русенски Лом“**

Юни 2014 год.

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩА ЧАСТ

I. ПРЕДМЕТ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ **II. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАН II**

ЧАСТ 0: ВЪВЕДЕНИЕ

0.1. ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА АКТУАЛИЗИРАН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ (ПЛАН II) НА ПРИРОДЕН ПАРК „РУСЕНСКИ ЛОМ”

0.1.1. Законова и нормативна основа:

0.1.2. Настъпили след 2005 година промени, свързани с територията на ПП „Русенски Лом“:

0.1.3. Изисквания на европейското законодателство.

0.2. ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН II - УЧАСТНИЦИ, ОБЩЕСТВЕНИ ОБСЪЖДАНИЯ

0.2.1. Участници

0.2.2. Етапи и обществени обсъждания при изготвяне на План II

0.3. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ОСОБЕНОСТИ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

0.3.1. Предназначение на План II, като инструмент за постигане на главните цели:

0.3.2. Особености на План II

ЧАСТ 1: ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРИРОДЕН ПАРК „РУСЕНСКИ ЛОМ”

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1.0. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ И ГРАНИЦИ

1.0.1. Местоположение

1.0.2. Граници

1.1 ПЛОЩ НА ПП И НА ВКЛЮЧЕНИТЕ В НЕГО ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

1.2 ФОНДОВА И АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА ПАРКА

1.3 ЗАКОНОВ СТАТУТ

1.3.1. Правна рамка за управление на Парка.

1.3.2. Институционална рамка за управление на ПП.

1.4 СОБСТВЕНОСТ

1.5 УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА

1.5.1. Организационна структура и администрация

1.5.2. Персонал — функции.

1.5.3. Материално-техническо обезпечаване

1.5.4. Финансиране

1.6 СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРОЕКТНИ РАЗРАБОТКИ

1.7 СЪЩЕСТВУВАЩО ФУНКЦИОНАЛНО ЗОНИРАНЕ И РЕЖИМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ПП

ХАРАКТЕРИСТИКА НА АБИОТИЧНИТЕ ФАКТОРИ

1.8 КЛИМАТ

1.8.1. Фактори за формиране на местния климат

1.8.2. Елементи на климата

1.9 ГЕОЛОГИЯ И ГЕОМОРФОЛОГИЯ

1.9.1. Геоложки строеж, морфоструктури и морфометрия

1.9.2. Геоморфология на релефа

1.10 ХИДРОЛОГИЯ И ХИДРОБИОЛОГИЯ

1.10.1. Хидрология и хидрография

1.10.2. Хидрохимия

1.10.3. Хидробиология

1.11. ПОЧВИ

1.11.1. Разпространение и характеристика на почвите.

1.11.2. Почвени процеси

БИОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.12 ЕКОСИСТЕМИ И БИОТИПИ (ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ)

1.12.1. Класификация на природните местообитания по EUNIS

1.12.2. Типовете природни местообитания, съгласно Приложение 1 на ЗБР.

1.12.3. Баланс по местообитания.

1.12.4. Природозащитният статус на природните местообитания, съгласно Приложение 1 на ЗБР

1.12.5. Оценка на функционалната връзка между местообитанията в парка и тези в защитените зони от «Натура 2000», около парковата територия.

1.13 РАСТИТЕЛНОСТ

1.13.1. Класификация на растителността

1.13.2. Характеристика на горскодървесната растителност

1.13.3. Резултатите от актуализацията на ГТ да съдържат:

1.14 ФЛОРА

1.14.1. Нисши растения

1.14.2. Висши растения

1.14.3. Лечебни растения

1.15 ФАУНА

1.15.1. Безгръбначни животни

1.15.2. Гръбначни животни

1.15.2.1. Риби (сладководна ихтиофауна)

1.15.2.2. Земноводни и влечуги

1.15.2.3. Птици

1.15.2.1. Бозайници

КУЛТУРНА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.16 ПОЛЗВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ

- 1.16.1. Население и демографска характеристика.
- 1.16.2. Селищна мрежа
- 1.16.3. Техническа инфраструктура, застроени площи и сгради.
- 1.16.4. Селско стопанство
- 1.16.5. Горско стопанство
- 1.16.6. Лов, риболов, събиране на природни продукти.
- 1.16.7. Туризъм, рекреация, спорт, услуги
- 1.16.8. Промисленост
- 1.16.9. Информираност на обществеността за Природния парк и отношението към него.

1.17 НАСТОЯЩО ПОЛЗВАНЕ НА ПРИЛЕЖАЩИТЕ ТЕРИТОРИИ

1.18 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

- 1.18.1. обявени недвижими културни ценности в ПП и прилежащите територии.
- 1.18.2. постройки.
- 1.18.3. нематериално културно наследство.
- 1.18.4. училищна, кръжочна и читалищна дейност.

1.19 ЛАНДШАФТ

- 1.19.1. Структура на ландшафта
- 1.19.2. Естетически качества

1.20 СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

- 1.20.1. нарушени площи.
- 1.20.2. състояние на компонентите на околната среда.

ПЪРВА ОЦЕНКА

1.21. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

- 1.21.1. Уязвимост
- 1.21.2. Рядкост
- 1.21.3. Естественост
- 1.21.4. Типичност
- 1.21.5. Размери
- 1.21.6. Биологично разнообразие
- 1.21.7. Стабилност и нестабилност

1.22. СОЦИАЛНА И ИКОНОМИЧЕСКА ОЦЕНКА

- 1.22.1. Урбанизирана среда
- 1.22.2. Социално-икономически условия
- 1.22.3. Собственост
- 1.22.4. Управление
- 1.22.5. Формулиране на основните и специфичните проблеми на територията

1.23. ПОТЕНЦИАЛНА СТОЙНОСТ НА ЗАЩИТЕНАТА ТЕРИТОРИЯ

1.24. ОЦЕНКА НА ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕЖИМИТЕ И ЗАДАЧИТЕ, РАЗПИСАНИ В ЧАСТИ 2, 3 И 4 НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ 2005

ЧАСТ 2: ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

2.1. ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ

2.1.1. Определяне на главните цели

2.1.2. Определяне на второстепенни цели.

2.2. ОГРАНИЧЕНИЯ

2.2.1. Тенденции от естествен характер.

2.2.2. Тенденции от антропогенен характер

2.2.3. Други ограничения и тенденции

ВТОРА ОЦЕНКА

2.3. ЕФЕКТ НА ОГРАНИЧЕНИЯТА ВЪРХУ ДЪЛГОСРОЧНИТЕ ЦЕЛИ

2.4. ПОТЕНЦИАЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ЗАЩИТЕНАТА ТЕРИТОРИЯ

ЧАСТ 3: НОРМИ, РЕЖИМИ, УСЛОВИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

3.1. ЗОНИРАНЕ И ФУНКЦИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ЗОНИТЕ

3.2. РЕЖИМИ И НОРМИ

3.2.1. По ползване на ресурсите

3.2.2. Строителство и инфраструктура

3.2.3. Други режими и норми

ЧАСТ 4: ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЧИ И ПРЕДПИСАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ

4.1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

4.2. ПРОГРАМИ

4.3. ПРОЕКТИ

4.4. ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЧИ

4.5. РАБОТЕН ПЛАН

ЧАСТ 5: ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ

5.1. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

5.2. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЗАДАЧИТЕ

III. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

IV. ДРУГИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ

V. ЕТАПИ, ФАЗИ И СРОКОВЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

ОБЩА ЧАСТ

Предмет на настоящото задание е актуализирането на План за управление на Природен парк „Русенски Лом“ — изработване на План II.

Нормативно основание за разработване на заданието е:

- ✓ Закон за защитените територии;
- ✓ Наредба за разработване на Планове за управление на защитени територии.
- ✓ План за управление на ПП „Русенски Лом“ , приет с Решение на МС №539/06.06.2005, ДВ. Бр.50/17.06.2005 г.

Настоящото Задание определя:

- ✓ Предмет на План II;
- ✓ Структура на План II, с описание на очакваното съдържание на включените в него точки;
- ✓ Необходимите приложения към План II — томове, карти, схеми, списъци и др.;

Настоящото Задание следва структурата, съгласно определения с Наредбата формат, като:

- ✓ Поставя изисквания към всяка част от структурата на Плана, посочва обема и вида на обследванията, с описание на очакваното съдържание;
- ✓ Препоръчва или определя методи, показатели и критерии за оценка;
- ✓ Определя насоки за приоритетни области от структурата на плана и предлага разработване на конкретни програми и проекти;
- ✓ Включва анализ на резултатите от досегашното управление на Парка (добри практики, научени уроци и др.);
- ✓ Включва анализ на изпълнението на целите на Плана за управление на Природен Парк „Русенски Лом“ за периода 2005-2014 година;
- ✓ Определя основните параметри на съдържанието и видовете Приложения;
- ✓ Посочва етапи и срокове за проучване, обобщаване на информацията с оценки, прегледи и обсъждане;
- ✓ Поставя други изисквания към изпълнителите, свързани с определена форма на представяне на Плана и др.

I. ПРЕДМЕТ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Предмет на Плана за управление на Природен парк „Русенски Лом” в неговите граници са:

- ✓ Земите, горите и водните площи, с обща площ от 3,408.00 ха (Заповед №РД-794 от 19.08.2002 год. на МОСВ).
- ✓ Разнообразието на екосистемите и местообитанията, както и на видовете от флората и фауната;
- ✓ Обектите и дейностите, свързани с поддържане и използване на ресурсите и развитие на туризма;
- ✓ Предписанията, мерките и дейностите за управление на Парка, съобразно поставените цели за период от 10 години.
- ✓ Земи, гори, населени места и др. обекти, граничещи или в непосредствена близост до парка, чието управление следва да се интегрира с управлението на парка.

Разработването на План II, следва да вземе предвид проучванията за периода 2005 - 2013 година - изследвания, инвентаризации, анализ на наличната информация, теренни проучвания и изработване на карти, оценка на състоянието на компонентите на околната среда, изготвяне на актуализирани планове за управление и приложенията към тях, определяне на норми, режими, условия, зони; организиране на обществени обсъждания/консултации и организация на необходимите срещи.

При изработването на План II да се вземат предвид, предоставените от ДПП, резултати от осъществени дейности, както следва:

- ✓ Географска информационна система на ПП „Русенски Лом”;
- ✓ Файлове с графична и атрибутивна информация по землища, с данни от КВС, и данни от ЛУП на ДАС „Дунав” - Русе.
- ✓ Специализирана карта на туристическата инфраструктура на територията на ПП;
- ✓ Специализиран устройствен план на инфраструктурата в ПП;
- ✓ Всички налични планове и проекти, както и информация за изпълненото, през посочения ревизионен период от ДПП „Русенски Лом“.

II. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАН II

ЧАСТ 0:

ВЪВЕДЕНИЕ

РЕЗЮМЕ

В обхват около 4-5 страници, с представяне на главните особености на План II и Природен парк „Русенски Лом“, в контекста на прилагането на действащия в момента план — предмет, особености, основните цели, зонирание и режими.

0.4. ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА АКТУАЛИЗИРАН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ (ПЛАН II) НА ПРИРОДЕН ПАРК „РУСЕНСКИ ЛОМ“

Да се посочат основанията за актуализиране на Плана за управление (2005 г.) на Природен парк „Русенски Лом“ (ПП „Русенски Лом“), произтичащи от:

0.1.1. Законова и нормативна основа:

- ⇒ Закон за защитените територии (ЗЗТ) - обнародван в Държавен вестник (ДВ), бр. 133 от 11 Ноември 1998 г. и настъпили последващи изменения;
- ⇒ Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии - обнародвана в ДВ, бр. 13 от 15 Февруари 2000 г.;
- ⇒ Утвърдено задание от Министерство на околната среда и водите (МОСВ);
- ⇒ Други документи и съгласувания.

0.1.2. Настъпили след 2005 година промени, свързани с територията на ПП „Русенски Лом“:

- ⇒ Промени на територията на ПП „Русенски Лом“;
- ⇒ Реализирани проекти, планове и програми;
- ⇒ Влезли в сила устройствени планове, одобрени доклади по екологични оценки и оценка за съвместимост и становища по екологична оценка и оценка за съвместимост, отнасящи се до територията на парка;
- ⇒ Резултати от извършени проучвания и научни наблюдения;
- ⇒ Промени в структурата и управлението.

0.1.3. Изисквания на европейското законодателство.

0.5. ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН II - УЧАСТНИЦИ, ОБЩЕСТВЕНИ ОБСЪЖДАНИЯ

0.2.1. Участници

- ⇒ Да се посочи екипът от експерти, позициите и конкретното участие на всеки един при изготвяне на План II;
- ⇒ Да се посочат другите участници в процеса на изготвяне на План II — Дирекция на ПП „Русенски Лом“ (ДПП „Русенски Лом“), централни и местни органи на властта, собственици и ползватели на ПП „Русенски Лом“, неправителствени организации (НПО) и др.;
- ⇒ Да се осигури процедура на активно участие на заинтересовани централни /Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Министерство на земеделието и храните (МЗХ), Изпълнителна агенция по горите (ИАГ), Министерство на регионалното развитие (МРР), и др./ и местни /Общинска и Областна администрация/ органи на властта; ДПП „Русенски Лом“, Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) Русе, Регионална дирекция на горите (РДГ) Русе, Северно централно държавно предприятие (ЮЗДП), Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Дунав“ Русе, Басейнова дирекция (БД) за Дунавски район — Плевен; органи на властта, частните собственици и ползватели, спортни федерации, съюзи и клубове, неправителствени организации (НПО) и обществеността при формиране и вземане на решения.

0.2.2. Етапи и обществени обсъждания при изготвяне на План II

Процесът на изготвяне на План II да включва четири етапа, за определен период от време, както следва:

Първи етап:

- ✓ Представяне на процеса на изготвяне на План II пред местните власти и общности;
- ✓ Събиране, обработка и обсъждане на наличната информация;
- ✓ Извършване на теренни и други проучвания, предвидени в заданието;
- ✓ Определяне на моделните видове за мониторинг;
- ✓ Представяне от Изпълнителя на подробни отчети за възложените задачи;

Втори етап:

- ✓ Подготовка на проект на Части 1 и 2 на План II;
- ✓ Организиране на работни срещи за представяне на Части 1 и 2;
- ✓ Отразяване на целесъобразните предложения и обосновка за неприетите;

Трети етап:

- ✓ Подготовка на проект на Части 3, 4 и 5 на План II;
- ✓ Организиране на обсъждане на Части 3, 4 и 5 от актуализирания План за управление;

- ✓ Организиране на представяне на цялостния План II ;
- ✓ Отразяване на целесъобразните предложения и обосновка за неприетите;

Четвърти етап:

- ✓ Организиране на официално обществено обсъждане на План II;
- ✓ Отразяване на целесъобразните предложения и обосновка за неприетите;
- ✓ Внасяне на Проекта на План II пред Възложителя.

С цел обсъждане и приемане на резултатите от изпълнението на дейността, Изпълнителят следва да организира работни срещи, съгласувано с Възложителя.

В работните срещи и семинарите участват представители на ДПП „Русенски Лом“, Дирекция „НСЗП“ на МОСВ, РИОСВ Русе, ИАГ, СЦДП, РДГ Русе, ДДС „Дунав“, консултантите по проекта и посочени от ДПП експерти. Допълнително участват съответните ключови експерти и допълнителен персонал от страна на Изпълнителя, както и представители на заинтересовани администрации, спортни федерации, научни среди, собственици и ползватели, НПО и др.

Работните срещи следва да се организират в района на ПП „Русенски Лом“ в подходящи за целта места, като изпълнителят се ангажира с организирането, провеждането, фасилитирането и отразяването на постигнатите резултати по време на работните срещи.

В десетдневен срок след провеждането на съответната работна среща, Изпълнителят се задължава да представи на Възложителя протокол, включващ и съответните резултати и взетите решения.

Изпълнителят участва със свои представители (ключовите експерти) и становища:

- ⇒ В Общественото обсъждане;
- ⇒ При поискване/покана — на заседанието на Висшия експертен екологичен съвет на МОСВ.

Изпълнителят изготвя становища по възникнали въпроси/препоръки в процеса на обсъждане и приемане на Плана II (в т.ч. при Общественото обсъждане, при заседание на Висшия експертен екологичен съвет на МОСВ и при съгласуването за приемане от Министерски съвет).

Изпълнителят отразява (допълване, редакция) в текстовете, картите и приложенията целесъобразните препоръки, получени по време на семинарите, Общественото обсъждане и от Висшия експертен екологичен съвет на МОСВ, както и при съгласуването за приемане от Министерски съвет.

0.6. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ОСОБЕНОСТИ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

0.3.1. Предназначение на План II, като инструмент за постигане на главните цели:

- ⇒ Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- ⇒ Подобряване на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности в тях;

- ⇒ Устойчиво ползване на възобновимите природни ресурси, при запазване на традиционни форми на поминък, както и осигуряване на условия за развитие на туризъм.
- ⇒ Подготовка на оперативни работни планове, и рамка за процеса на адаптиране на Плана за управление в съответствие с промените в общите условия (напр. законодателство, промени в политиката, биологични тенденции);

0.3.2. Особенности на План II

- ⇒ Подготовка на оперативни работни планове и рамка за процеса на адаптиране на План II, в съответствие с промените в общите условия (например: законодателство, промени в политиката, биологични тенденции и др.);
- ⇒ Подобряване и укрепване на институционалния капацитет и административните структури на природния парк;
- ⇒ Конкретизиране на всички участници и партньори и формите на тяхното участие в разработването и реализирането на План II;
- ⇒ Отразяване на настъпилите промени по всички абиотични, биотични и социално-икономически фактори в периода от 2005 г. до 2013 г.;
- ⇒ Осигуряване на приемственост и основни критерии за оценка на състоянието на ПП „Русенски Лом“, както и необходимата информация за съвместимост на територията на ПП „Русенски Лом“ с Европейската екологична мрежа „Натура 2000“;
- ⇒ Актуализация и обогатяване на базата данни за ПП „Русенски Лом“;
- ⇒ Развитие и приложение на Програми за действие, подкрепящи интегралния процес на управление на ПП и прилежащите му територии;
- ⇒ Прецизиране главните цели и при необходимост преформулиране на дългосрочните и краткосрочните цели за периода на действие на План II;
- ⇒ Изготвяне на функционално зонироване, въз основа на цялостния анализ, което да гарантира постигането на краткосрочните и дългосрочни цели;

ЧАСТ 1:

ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРИРОДЕН ПАРК „РУСЕНСКИ ЛОМ“

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Тази част трябва да съдържа Преглед и оценка на всички съществуващи източници на информация, които могат да се ползват в процеса на изготвяне на План II:

- ✓ Всички настъпили промени през периода 2005 - 2013 г.;
- ✓ Погълване на основните празноти в информацията.
- ✓ Съществуващите слаби страни или пропуски;
- ✓ Съответствието, спрямо План за управление 2005.

1.0. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ И ГРАНИЦИ

Да се актуализира текста от План 2005.

1.0.1. Местоположение

Да се опише местоположението на ПП, според физикогеографското райониране, административното деление, както и прилежащите градове и села;

Местоположението на ПП, спрямо границите на Р. България да бъде показано в „Обзорна карта“ М 1: 500 000, приложена след съдържанието на План II.

1.0.2. Граници

Цифровизираната граница да се опише с реални геодезически координати в метри (координатна система от 1970 г. и WGS84), като списъкът се представи в Приложение;

Да се определи обхвата на прилежащите територии, като се даде обща информация за тях и връзките на ПП, с районите на планиране и съответните области.

1.1. ПЛОЩ НА ПП И НА ВКЛЮЧЕНИТЕ В НЕГО ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Предмет на План II да бъде площта на ПП „Русенски Лом“ от 3,408.00 ха, съгласно Заповед № РД-794 от 19.08.2002 г. на МОСВ.

Да се изработи «Карта на съществуващото териториално разпределение», която да бъде основна и върху нея да се изготвят всички останали карти. Основната карта трябва да съдържа: кадастралните единици от кадастралната карта на Русенски Лом по земята, КВС и съвместен Лесослой; техническа инфраструктура; туристическата инфраструктура; сгради, заслони и други елементи, съществуващи на терена към настоящия момент, както и всички географски и релефни характеристики (хоризонтали и топонимия — имена на местности, върхове, реки, населени места, хижи и почивни станции, заслони).

Землищата, включени в кадастралната карта на Русенски Лом са дадени в Таблица 1

Землища, включени в кадастралната карта на Русенски Лом:

№	Землище на населено място	ЕКАТТЕ
1	Иваново	32095
2	Кошов	39205
3	Червен	80443
4	Табачка	72028
5	Щръклево	84049
6	Нисово	51768
7	Писанец	56441
8	Сваленик	65509

1.2 ФОНДОВА И АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА ПАРКА

Да се направи актуализация и се представят в табличен и графичен вид площите в Парка по предназначение и начин на трайно ползване, като се посочат и процентните съотношения между тях по области, в т. ч. по общини в т. ч. по землища.

Да се направи актуализация и се представят в табличен и графичен вид площите на горските територии (ГТ) по вида на горите и земите.

Да се приложи «Карта на ПП, с прилежащите територии с фондова и административна принадлежност на териториите» в М 1:50 000. В картата да се отразят всички административни граници - областни, общински, землищни (изобразени линейно и съобразени с условните знаци за оформяне на карти) и фондовата принадлежност (площно оцветена). Да се приложат диаграми, процентно отразяващи различната фондова и административна принадлежност, спрямо общата площ.

1.3 ЗАКОНОВ СТАТУТ

1.3.1. Да се актуализира правната рамка за управление на Парка, което включва:

- ⇒ Исторически преглед на статута и предназначението на територията на ПП — режими и функции до обявяване на ЗТ и причините за настъпилите, последващи промени в статута на територията.
- ⇒ Хронограма на действащите закони и подзаконова нормативна база в техния времеви обхват, касаещи управлението на горски и земеделски имоти в ПП „Русенски Лом” и тяхната регулация и управление.

1.3.2. Да се актуализира институционалната рамка за управление на ПП, с основните функции и механизми за управление (МЗХ, ИАГ, ДПП, МОСВ, РИОСВ, МРРБ, общини и др.), произтичащи от действието на различни законови и нормативни документи.

1.4 СОБСТВЕНОСТ

Да се актуализира и представи в табличен и графичен вид площното разпределение по видове собственост, в т.ч. по начин на трайно ползване, в т.ч. по общини, в т.ч. по землища.

Да се актуализира наличната информация от План 2005, по отношение на собствеността и законовия статут на обектите в Парка.

Да се определят и опишат в Приложение всички неразрешени правни спорове, касаещи собствеността на площи и обекти на територията на парка.

Да се приложи «Карта на собствеността» М 1: 25 000, площно оцветена в зависимост от собствеността на имотите и диаграми към нея, отразяващи процентно дяловото разпределение на различната собственост, към общата площ.

В приложение да се представят списъци и баланси по общини и землища, по поземлени имоти и кадастрални номера на:

- ✓ общата площ по вид на територията;
- ✓ общата площ по вид собственост;
- ✓ горската територия по вид на горите и земите по горскостопанско и административно деление;
- ✓ таблица, отразяваща съвместяването на ЛУП и КВС.

В приложение да се представят Списъци и баланси по общини и землища на поземлени имоти и кадастрални номера

1.5. УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА

1.5.1. Организационна структура и администрация

Да се опишат всички институции и техните основни функции, имащи отношение към Парка. Да се представят в графичен вид връзките и съподчинеността на тези институции. Към момента на разработване на заданието те са:

- ✓ МОСВ и РИОСВ — София; Русе;
- ✓ МЗХ, ИАГ, РАГ, СЦАП, ДЛС „Дунав“;
- ✓ ДПП „Русенски Лом“;
- ✓ Областни администрации — област Русе, общински администрации — Иваново, Ветово и Русе;
- ✓ Басейнови дирекции (БД)- БД за Дунавски район - Плевен;
- ✓ Други.

Да се направи описание на функциите на други органи или НПО, имащи отношение към парковата територия, сигурността и здравето на посетителите, борба с пожарите, развитие на туризма и др. (БЧК, БТС и т.н.).

1.5.2. Персонал — функции.

Да се актуализират данните за структурата на управление, персонала и функциите на ДПП „Русенски Лом“.

1.5.2.1. Да се опишат структурата на управление, персонала и функциите на ДЛС „Дунав“ на територията на Парка.

1.5.2.1. Да се опишат персонала и функциите на структурите в областните и общински администрации, които имат отношение към парка (например СО и заинтересованите и отговорни Дирекции).

1.5.3. Материално-техническо обезпечаване

Да се приложат списъци на материално-техническото обезпечаване на ДПП, ДЛС „Дунав“, които включват:

- ✓ Сграден фонд — собствен, нает, брой;
- ✓ Транспортни средства — вид, брой;
- ✓ Офис-оборудване;
- ✓ Комуникационни връзки — вид, брой;
- ✓ Оборудване за теренна работа;
- ✓ Друго.

1.5.4. Финансиране

Да се представи информация за източниците на финансиране за периода 2005-2014 г., включваща дейности, оборудване, ремонт и др. (без заплати и издръжка), вкл. финансиране от други държавни, общински и обществени организации.

1.6 СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРОЕКТНИ РАЗРАБОТКИ

Да се проучат и опишат всички съществуващи и в процес на изпълнение през ревизионния период 2005-2014 г. планове и проекти, касаещи територията на Парка.

1.7 СЪЩЕСТВУВАЩО ФУНКЦИОНАЛНО ЗОНИРАНЕ И РЕЖИМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ПП

Да се опишат и отразят с площ и процентно участие, спрямо общата площ на Парка, определените с План за управление 2005 зони и режими в тях.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА АБИОТИЧНИТЕ ФАКТОРИ

Да се актуализира и прецизира текстът от План за управление 2005 за характеристиката на абнотичните фактори, като се използва налична информация (публикации, справки, статии), сведения от стационарни хидроложки и климатични проучвания и мониторинг и се извършат посочените по-долу в Заданието справки и прогнози.

Да се използват всички налични данни и източници на информация, съществуващи в ДПП, МОСВ, МЗХ и да се включат релевантните данни в Приложения към План II.

За запълване на пропуските в съществуващата информация да се извършат проучвания, полеви наблюдения и научни изследвания там, където това се налага.

Всички карти, предвидени в Заданието да бъдат изготвени в ГИС формат, съвместим с форматите, използвани от МОСВ и съвместими с ДПП.

1.8 КЛИМАТ

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът от План за управление 2005. Да се опишат данни за климатичните промени през последните десетилетия, както и анализ на въздействието им в ПП.

1.8.1. Фактори за формиране на местния климат

1.8.1.1. Да се опишат характерните климатични отклонения обуславящи местния климат.

1.8.1.2. Да се опише как влияе върху климатичните условия локалните релефни форми, изложения и др.

1.8.2. Елементи на климата

Да се направи описание на климатичната област и на климатичните условия, характерни за тази част на България

- зима – средна температура, дебелина и продължителност на снежната покривка, средна дата на последния мраз;
- пролет – начало, средна температура;
- лято – средна температура, брой дни с температура над 25 градуса
- есен – средна температура, средна дата на първия мраз;
- средногодишни и средно месечни температури на въздуха;
- вегетационен период - брой дни с температура над 10 градуса, начало и край ,
- валежи – годишна сума, месечно разпределение, относителна влажност;
- преобладаващи ветрове.

1.9 ГЕОЛОГИЯ И ГЕОМОРФОЛОГИЯ

1.9.1. Геоложки строеж, морфоструктури и морфометрия

Да се актуализира, прецизира и при необходимост, допълни, текстът от План за управление 2005.

1.9.2. Геоморфология на релефа

1.9.2.1. Да се актуализира, прецизира и допълни текстът от План за управление 2005, по отношение на:

- ✓ морфотектонското и геоморфолошко развитие на каньона;

- ✓ ландшафтно-геоморфоложки типове височинни групи и типове геосистеми, представени в ПП „Русенски Лом“;
- ✓ геоложките феномени, с национална значимост, на територията;

1.9.2.2. Да се проучат антропогенните релефоизменящи процеси от карьерна, минна, пътностроителна и други дейности;

Да се представи в Приложения «Карта на релефа» М 1:25000, с отразени хоризонтали, пещери и специфични скални образувания.

1.10 ХИДРОЛОГИЯ И ХИДРОБИОЛОГИЯ

1.10.1. Хидрология и хидрография

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът от План за управление 2005, като се представи основна хидроложка и хидрографска характеристика. За целта да се използва информация от Плановете за управление на речните басейни в Дунавски район, 2010-2015 г.

1.10.1.1. Да се направи характеристика на водните ресурси по хидроложки, хидрогеоложки и хидробиологични условия на формиране; Съотношение между валежните количества, водния отток и изпарението в балансовото уравнение.

1.10.1.2. Да се направи оценка на естественото състояние на местата с високи подпочвени води, водните площи, **канали**, водните течения и прилежащите им брегови зони.

1.10.1.3. Преглед на хидрогеоложките условия на района и определяне на потенциалните въздействия на повишените нива на водите, предизвикани от обилни дъждове. Да се направи прогноза за влиянието на климатичните промени върху водните ресурси.

Да се посочи в табличен вид площното разпределение на главните водосбори в Дунавски басейн;

Да се изготви «Карта на Хидрографската мрежа» в М 1:25 000, на която да се очертаят водосборите на по-значителните водни течения (площно оцветени); реки, извори, езера, мочурища и др. Да се покажат съществуващи хидротехнически съоръжения (водохващания, водопроводни системи, водоеми, каптажи, пречиствателни съоръжения, канализационна мрежа и др.).

1.10.2. Хидрохимия

Да се направи хидрохимична оценка на водите, определени по стандартизирани методи по показатели: киселинност; разтворен кислород; общ сух остатък; неразтворени вещества; перманганатна окисляемост; биохимична потребност от кислород; амониев и нитратен азот; фосфати; тежки метали; иригационен коефициент; твърдост на водата; температура; други.

Отделно да се проучат и карстовите извори на територията на ПП — дебит; температура; обща минерализация.

1.10.3. Хидробиология

В табличен вид да се дадат резултатите от анализите на водните проби;

1.11. ПОЧВИ

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът от План за управление 2005, относно почвените типове в ПП.

1.11.1. Разпространение и характеристика на почвите.

Да се извърши класификация на почвените типове в парка, съгласно World Reference Base for Soil Resources или еквивалентна на нея.

Да се определи разпространението на типовете и подтиповете почви в ПП „ Русенски Лом“ по площ и тяхното процентно съотношение; по надморска височина и доминиращи изложения (слънчеви и сенчести).

Да се опишат определението, генезиса и разпространението на основните типове и видове почви в ПП.

Да се направи характеристика на почвените различия в района на Парка:

- ✓ Почвен профил;
- ✓ Механичен състав и структурност;
- ✓ Плътност и порьозност;
- ✓ Водни свойства;
- ✓ Съдържание на хумус;
- ✓ Запасеност с хранителни вещества — NPK и карбонати;
- ✓ рН на почвения разтвор;
- ✓ Тежки метали и др.

Да се подготви кратък текст с обобщените изводи. Описанието да включва диаграми, графики, таблици и др.

1.11.2. Почвени процеси

Да се определят факторите за развитие на почвените процеси в парка, както и тяхната специфика. Да се посочат тенденциите в изменението на почвените процеси в последното десетилетие, а също и тенденциите при замърсяване на почвите.

Да се установят и опишат ерозионните процеси на територията на ПП по вид и степен. Да се посочат съществуващи противоерозионни съоръжения и тяхното състояние.

Да се подготви кратък текст с обобщените изводи. Описанието да включва диаграми, графики, таблици и др.

В Приложения да се дадат:

Да се представи «Карта на почвите» в М 1: 25 000, в която да се отразят видовете почви, степените на ерозионните процеси, диаграми за процентно участие на видовете почви към общата площ.

БИОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

За актуализиране на раздел Биологична характеристика е необходимо да бъдат проучени и отразени в План II:

- ⇒ Настъпилите промени във видовия състав на биологичните групи, в степента на тяхната застрашеност и на въздействието на природните и антропогенните фактори върху тях в парка и в прилежащите територии, в статуса на популациите и на техните местообитания;
- ⇒ Промени в приоритетите за опазване на видове и местообитания;
- ⇒ Нови параметри и информация от биологията на видове, групи от видове, ценози и типовете природни местообитания, за чието дългосрочно опазване паркът играе ключова роля в международен и/или национален план;

За запълване на пропуските в съществуващата информация Изпълнителят трябва да извърши собствени проучвания, полеви наблюдения и/или научни изследвания.

Да се разработят карти с приоритетни зони за опазване на видове и местообитания и с концентрация на защитени видове, отделно за флора и растителност и за фауна, на територията на ПП.

**Забележка: Изпълнителят съгласува с Възложителя обхвата, методиките и конкретните райони /места на ограничените проучвания (картиране и инвентаризация) на видове, посочени по-долу в Раздел Биологична характеристика.*

1.12 ЕКОСИСТЕМИ И БИОТИПИ (ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ)

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът от План за управление 2005, относно природните местообитания.

1.12.1. Да се направи класификация на природните местообитания по EUNIS (Европейска информационна система за природата) и посочи статута им, съгласно Червена книга на РБългария т. 3.

В описателната част на План II да се включи кратък текст, с характеристика на всички типове природни местообитания, съгласно EUNIS, определени за територията на парка.

Да се определят подходящи типове природни местообитания и последните да се инвентаризират, с цел залагане на мониторинг, свързан с промените в климата. Да се приложат съответните координати на мониторинговите обекти, за последващо отразяване в ГИС.

Към част Приложения да се приложи Списък „Природни местообитания по EUNIS в ПП „Русенски Лом“, с отразени типовете природни местообитания - код и наименование на типа природно местообитание, съгласно EUNIS.

1.12.2. Да се посочат типовете природни местообитания, съгласно Приложение 1 на ЗБР.

В описателната част на План II да се включи кратък текст с характеристика на всички типове природни местообитания и техния природозащитен статус, съгласно Приложение 1 на ЗБР .

Да се посочат приоритетните за опазване местообитания, съгласно стандартния формуляр и анализ на резултатите по проект "Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове — Фаза I" за ЗЗ „Ломовете“ с код BG0000608.

Към част Приложения, да се приложи Списък „Природни местообитания, съгласно Приложение №1 на ЗБР в ПП "Русенски Лом“, с отразени типовете природни местообитания - код и наименование на типа природно местообитание, съгласно Приложение №1 на ЗБР.

1.12.3. Да се посочи баланс по местообитания - процентно покритие на природното местообитание, спрямо общата площ на парка, степен на представителност, приоритетност за опазване, относителна площ или площта от парка, покрита от дадения тип местообитание, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип местообитание.

1.12.4. Да се посочи природозащитният статус на природните местообитания, съгласно Приложение 1 на ЗБР - степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природно местообитание и възможности за възстановяване, цялостна оценка на стойността на парка за опазването на дадения тип природно местообитание. Да се направи сравнителен анализ на площите от картирането на природните местообитания, направено от ДПП „Русенски Лом“, с данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове — фаза I“.

1.12.5. Да се оцени функционалната връзка между местообитанията в парка и тези в защитените зони от «Натура 2000», около парковата територия.

Да се посочат мерки за осигуряване на оптимална взаимовръзка (биокоридори) и опазване на местообитанията и видовете.

Да се представи в Приложение «Карта на природните местообитания по EUNIS» в М 1:10 000.

Да се представи в Приложение «Карта на природните местообитания, съгласно Приложение №1 на ЗБР » в М 1:10 000.

1.13 РАСТИТЕЛНОСТ

1.13.1. Класификация на растителността

Класификацията да се осъществи, основно по литературни източници, като се приложат принципите на флористичния подход за класификация (Braun-Blanquet 1964).

Установените, на територията на ПП „Русенски Лом“, растителни съобщества да бъдат отнесени към синтаксони до ниво съюз, а при възможност и до ниво растителна асоциация.

Описанието на съобществата да включва кратка екологична, фитоценотична и хорологична характеристика.

Да се посочи съответната им връзка с местообитанията от Приложение 1 на ЗБР и по EUNIS, до трето ниво. Да се състави сравнителен анализ на релацията между различните класификации.

Да се отразят резултатите от реализирани проекти на територията на ПП „Русенски Лом“, както следва:

- ✓ „Ломовете – Център за опазване на скалогнезदेशите птици“
- ✓ „Опазване на местообитания при устойчиво ползване на природните ресурси в ПП Русенски Лом“
- ✓ “Дейности по устойчиво управление на Природен парк „Русенски Лом“
- ✓ „Възстановяване на заливно местообитание в границите на ПП Русенски Лом, община Иваново“

Да се направи обща оценка на влиянието на климатичните промени върху растителността и да се посочат мерки за смекчаване на въздействието и адаптиране.

1.13.2. Характеристика на горскодървесната растителност

Да се актуализира, прецизира и допълни характеристиката на горскодървесната растителност от План за управление 2005.

Изходна информация, при характеристиката на горскодървесната растителност, да бъдат резултатите от инвентаризациите на горските територии на съответните ДЛС „Дунав“ Русе и ГИС базата данни в ПП „Русенски Лом“, както следва:

- ⇒ Използване и актуализиране на резултатите от инвентаризацията и управлението на горските територии;

- ⇒ Да се извърши актуализация на типовете месторастения, съгласно действащата актуализирана Класификационна схема (2011 г.);

При необходимост да се извършат допълнителни теренни проучвания, след съгласуване с ДПП "Русенски Лом".

1.13.3. Резултатите от актуализацията на ГТ да съдържат:

- ⇒ Обяснителна записка;
- ⇒ Таксационни описания — с отразени (освен задължителните) данни за: типа ландшафт, природното местообитание (код по ЗБР и код по EUNIS), флористични и фаунистични видове с природозащитен статут, точкови обекти (табели, малки архитектурни елементи, чешми и др.)
- ⇒ Картен материал:
 - „Схема на картните листове“ в подходящ мащаб;
 - „Карта на типовете месторастения“ в М 1:25 000 (съгласно приета актуализирана Класификация на месторастенията, 2011г.);
 - „Карта на насажденията и земеделските земи“ в М1:10 000, съдържаща: преобладаващ дървесен вид в цвят, класове на възраст с шрих, пълнота с арабски цифри, бонитет с римски цифри, вид с природозащитен статус с условен знак. При площ на подотдела по-малка от 2 ха, цифрите за пълнота и бонитет не се надписват. Същата карта да съдържа населените места, техните землищни граници, границите на ДЛС, РДГ и др. по преценка;
 - „Карта по насоки за мерки и дейности за горскодървесната растителност и за трайно ползване на земеделските земи“ в М 1:25 000;
 - „Карта на здравословното състояние на горите“ в М 1:25 000 — да се отразят насажденията, увредени от корояди по степен на увреденост и динамика на развитие на процеса;

В текста на План II да се приложат в таблици/диаграми, със следната информация:

- Разпределение на дървесните видове по площи и процентното им съотношение;
- Разпределение на дървесните видове по класове на възраст по площ и процентното им съотношение;
- Разпределение на дървесните видове по произход, вкл. неместни и чуждоземни и процентното им съотношение;
- Разпределение на дървесните видове по бонитет и площ и изчисляване на средния бонитет;
- Разпределение на дървесния запас по дървесни видове и класове на възраст;
- Разпределение на общата горска площ по вид на горите;
- Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст;
- Разпределение на залесената площ по видове гори, класове на възраст и пълноти.

Събраната информация (базата данни) да се представи в база данни - формат XLS и DBF и да се интегрира с ГИС системата на ПП „Русенски Лом“.

Да се направи обобщена характеристика на горско-дървесната растителност, илюстрирана в подходящ графичен и табличен вид.

Исканите таблици да бъдат съобразени с 1 до 7 ГФ:

- Разпределение на залесената площ по видове насаждения и бонитети;
- Разпределение на дървесните видове по площ, запас и процентното им съотношение;
- Разпределение на видовете насаждения по произход, включително и процентното им съотношение;
- Разпределение на залесената площ по видове на насажденията и класове на възраст и пълнота.

Данните да бъдат представени за цялата територия по видове собственост.

Да бъде направен анализ на нарушенията и описание на териториите, засегнати след 2005 год.

1.14 ФЛОРА

Да се актуализира, прецизира и допълни общата информация за флората от План за управление 2005.

Да се допълнят и актуализират Списъците на установените растителни видове в ПП „Русенски Лом“ и се отрази техния консервационен статус.

За актуализирането на текста да се използват данни от мониторинга на флората, налични в ДПП „Русенски Лом“.

За актуализиране на описателната част да се използват: информацията за флората на парка с данните, събрани от парковата администрация и от научни публикации, както следва:

⇒ Да се представи в текстови вид обща кратка информация за флората. Описанието да включва:

- Богатство на таксоните;
- Брой на установените видове по таксономични групи;
- Обща информация за видове с консервационен статус — по българското и международно законодателство (Конвенции, Директиви и др.), Червена книга на Р. България т. 1 (1984, 2011), Червен списък на застрашените видове /IUCN Red List of Threatened Species/ и др.
- Обща информация за ендемизъм на видовете - локални, български, балкански и суббалкански ендемити;
- Обща информация за реликтните видове;
- Видове, които трябва да бъдат обект на специални мерки и причините за това;
- Икономически ценни видове;
- Пропуски в познанието;

⇒ Диаграми, графики, таблици към текста, илюстриращи установените таксони по групи

- ⇒ Общи изисквания за всяка група/ таксон в описателната част:
- ⇒ Да се посочи степента на проученост за всяка група;
- ⇒ Видовете и подвидовете да се изписват с българско (ако съществува) и с латинското им име;
- ⇒ Да се посочват видовете - предмет на специални мерки на управление и опазване, причините за това и необходимите мерки;
- ⇒ Да се оцени влиянието на климатичните промени върху флората. Да се посочат най-застрашените таксони и мерки за смекчаване на въздействието.
- ⇒ Да се представи „Карта на Флората” в М 1:25 000, включваща основни находища на видовете с природозащитен статус (ЗБР, Червена книга т. 1 (2011), ендемити)

1.14.1. Ниспи растения

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът за ниспите растения от План за управление 2005, съгласно горните изисквания и бъдат представени поотделно за:

1.14.1.1. Водорасли

Да се отрази информацията от реализиран проект, от ДПП „Русенски Лом“ — „Проучване на биоразнообразието на водораслите на територията на ПП „Русенски Лом“ - в изследваните водосбори на реките Бели, Черни, Мали и Русенски Лом.

1.14.2. Виспи растения

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът за виспите растения от План за управление 2005.

За посочени от Възложителя видове виспи растения да се извърши картиране и инвентаризация на находищата. Картирането и инвентаризацията да се извърши по литературни данни, библиографски справки и други налични проучвания, картирания и инвентаризации, включително и теренно събиране на данни.

Да се отрази проучването на посочените инвазивни чужди видове (В Приложение). Да се предложат мерки за ограничаване на тяхното въздействие върху естествените екосистеми и местни видове. Картирането да се извърши по литературни данни, библиографски справки и други налични проучвания, картирания и инвентаризации, включително и теренно събиране на данни, специално за изготвяне на План II.

Да се разработят следните картни слоеве в ГИС и да се отразят върху „Карта на Флората“:

- ✓ Установени на находища на видове, посочени от ДПП "Русенски Лом" —
- ✓ Разпространение на инвазивни (неместни) видове.

Да се съставят в Част Приложения:

- ✓ Списък на установените видове виспи растения в ПП „Русенски Лом“;
- ✓ Списък на видовете виспи растения с конзервационна значимост;
- ✓ Списък на приоритетните за опазване видове виспи растения.

1.14.3. Лечебни растения

Да се извършат проучвания и се опишат основните находища на лечебните растения с ресурсен потенциал, които да включват:

- ✓ Местоположение;
- ✓ Условия на местообитанието;
- ✓ Състояние на популациите;
- ✓ Мерки за опазване на находищата.

Да се актуализира списъкът на установените лечебни растения в парка и тяхната консервационна значимост; Списък на консервационно значимите видове, с висока степен на антропогенен риск — разположени край пътища, в места на ползване на ресурси, в места на интензивна паша, в места на прогресивна ерозия;

Да се посочат аргументирано видовете, които трябва да бъдат обект на специални мерки за опазване;

Да представи Карта на лечебните растения в М 1:10 000.

1.15 ФАУНА

Да се актуализира и прецизира общата информация за фауната от Плана за управление на ПП Русенски Лом 2005 г. Да се допълни информацията за фауната на парка с данните, събрани от парковата администрация и от научни публикации, за периода на изпълнение на ПУ 2005-2014 год.

Да се актуализират данните за целеви видове за опазване и мониторинг;

Да се посочат целевите видове, защитени по „Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО ” на територията на ПП „Русенски Лом“.

Да се посочат аргументирано видовете (включително защитени, редки, ендемични, ценни видове), които трябва да бъдат обект на специални мерки. Да се посочат най-застрашените таксони и мерки за смекчаване на въздействието.

Да се даде списък на инвазивните видове животни и при възможност да се оцени тяхното влияние върху стабилността на съответните ценози.

Да се дадат в Приложение Списъци с всички установени видове.

Да се изготви „Карта на фауната” М 1:25 000, съдържаща местообитанията на застрашени животински видове и миграционни коридори на застрашени представители на орнитофауната.

С цел обособяването на компактни територии, с висока консервационна значимост, вкл. проучването и определянето на биокоридори между защитените зони и територии в района, да се проучат и предложат територии от парка (по налична информация и обособено на терен) с най-компактни и консервационно значими фаунистични комплекси.

Описанието на фауната в План II да следва същите общи изисквания за флората, като се представят поотделно за безгръбначни и гръбначни животни.

1.15.1. Безгръбначни животни

При актуализиране на текста от План за управление 2005, да се използват резултатите за видовете безгръбначни животни по национален проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове — фаза I”; План за управление на ЗЗ „Ломовете“.

Списъкът на безгръбначните животни да се представи по таксони, като видовете с консервационен статут се посочат отделно.

Да се извърши фаунистично изследване на максимален брой групи безгръбначни животни, с фокус върху тези, съдържащи защитени, ендемични, реликтни и редки стенобионтни видове.

1.15.2. Гръбначни животни

За актуализирането на текста от План за управление 2005, да се използват данни от мониторинг на фауната, налични в ДПП „Русенски Лом“ и резултатите за видовете гръбначни животни по национален проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове — фаза I”.

Да се актуализира Списъкът на установените видове гръбначни животни, с техния консервационен статут.

Да се актуализира Списъкът на приоритетни видове от гръбначната фауна, за които са необходими мерки за тяхното опазване, като за целта се направят и съответните препоръки.

1.15.2.1. Риби (сладководна ихтиофауна)

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът за състоянието на видовете рибите.

В Приложения да се включи списък на видовете риби и тяхната консервационна значимост.

1.15.2.2. Земноводни и влечуги

Да се актуализира, прецизира и допълни текста за земноводни и влечуги.

При актуализиране на текста да се използват резултатите за видовете по национален проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове — фаза I”.

В Приложенията да се включи списък на видовете (земноводни и влечуги) в ПП и тяхната консервационна значимост.

1.15.2.3. Птици

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът за птиците.

За актуализирането на текста да се използват резултатите за птиците по национален проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове — фаза I”, налични в ДПП „Русенски Лом“.

Да се приложат резултатите от извършено картиране на дневните грабливи птици и изследване на орнитофауната в ПП „Русенски Лом“.

Да се предложат специфични дейности за тяхното опазване и/или възстановяване.

В Приложение да се включи списък на видовете птици в ПП „Русенски Лом“ и тяхната консервационна значимост.

1.15.2.1. Бозайници

Да се актуализира, прецизира и допълни текстът, представящ бозайниците по групи.

За актуализирането на текста, подготовката на докладите и разработване на картните слоеве да се използват и данни от мониторинг на бозайниците, за периода 2005-2013 г., налични в ДПП „Русенски Лом“, приети Планове за действие за опазване на видове и др., включително резултатите от национален проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове — фаза I”.

Отделно да се опишат видовете прилепи — пещерни и непещерни, като бъде изготвен списък на най-значимите пещери и горски местообитания на територията на парка — обитавани от прилепни колонии.

Да бъдат направени характеристики на числеността, динамиката и разпространението на популациите на видовете прилепи.

В Приложенията да се включи списък на видовете бозайници в ПП и тяхната консервационна значимост.

На базата на популационния принцип на управление на едрите бозайници да се извърши проучване и анализ на връзката на парка със съседните територии, вкл. миграционни коридори.

В Доклада за състоянието на бозайниците да се опише състоянието на видовете за периода 2005-2013, вкл. тенденции, заплахи, мерки за опазване/поддържане на популациите.

Да се отрази информацията от реализиран проект: *„Опазване на добружански (среден) хомяк, мишевиден сънливец, лалугер и скачаща (степна) мишка в района на Природен Парк Русенски Лом“*

Да се дадат териториите на:

Разпространение на приоритетни за опазване видове (2005-2013 г.) — картен слой в „Карта на фауната”

КУЛТУРНА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.16 ПОЛЗВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ

Да се актуализират, прецизират и допълнят данните за културната и социално-икономическа характеристика, от План за управление 2005.

Да се актуализира: брой население, възрастова и образователна структура и демографски процеси.

1.16.1. Население и демографска характеристика (включително трудова заетост и образователна структура) на населените места, чиито землища попадат в границите на Парка.

1.16.1.1. Да се направи характеристика на структурата и тенденциите на трудовата заетост след 2005 г. на населението на селищата, които граничат с ПП.

1.16.1.2. Да се опишат настоящите дейности на населението, свързани с ПП и с развитието на туризма в района (ресторантьорство и хотелиерство, къщи за гости, занаяти, сувенирни центрове, анимационно-дегустационни пунктове, планинско водачество и др.) и опазването и поддържането на Парка. Да се извърши проучване за всеки вид дейност, да се посочи броя на хората, ангажирани с тях, сезонно или цялогодишно. Териториално да се обособят зоните за горните дейности, както и зоните на взаимно проникване на природа и човешка намеса, които да се дадат в табличен вид.

1.16.2. Селищна мрежа

Да се проучат актуалните градоустройствени решения за населените места и вилните зони по границите на Парка.

1.16.3. Техническа инфраструктура, застроени площи и сгради.

Да се допълни съществуващата информация и опише кратко в текста (табличен вид) наличната Техническа инфраструктура, застроени площи и сгради, въз основа на данни от инвентаризация на терен и по документи.

Предмет на инвентаризация и обследване са:

1.16.3.1. Електрификация, водоснабдяване и канализация, топлоснабдяване и газификация.

Да се посочат трасетата, сервитути, СОЗ, законов статут и собственост.

- ⇒ Електрификация (всички видове), за нуждите на обекти в парка;
- ⇒ Електропроводи на територията на парка;

- ⇒ Водоснабдяване: разположение и брой на водохващания, водопреносни мрежи, водохранилища и др. Да се опишат водохващанията според предназначението им:
 - за производство на електрическа енергия;
 - за питейно битово водоснабдяване извън ПП (да се опишат основните характеристики на разрешителните за водоползване, да се опишат изградените водоснабдителни съоръжения, техния законов статут и собственици/стопани, съответните сервитути);
 - за обекти в ПП (да се опишат изградените водоснабдителни съоръжения и техния законов статут);
 - за туристически цели (чешми по туристически маршрути, хижи, хотели и почивни станции на територията на парка и контактната му зона).
- ⇒ Канализация и пречиствателни съоръжения;
- ⇒ Радиовръзки и телекомуникационни съоръжения;
- ⇒ Съоръжения, свързани с осигуряване на противопожарна безопасност, като се укаже начинът на достигане до местата.

1.16.3.2. Транспортна инфраструктура

Да се актуализира категоризацията на съществуващата пътната мрежа, като се оцени функционалното ѝ предназначение и значимост за управлението на Парка.

Да се опишат пътища от различен клас: гъстота, дължина, общо състояние на трасето; обща дължина, дължина в територията на ПП „Русенски Лом“; дължина на типовете настилки — асфалт, трошенокаменна, земна; наклон.

Да се опишат видът и състоянието на цялата съществуваща пътна инфраструктура — пътища от различен клас, паркинги, ЖП—връзки, връзки с международни и републикански пътища, въжени линии и др. Да се изяснят подходите към Парка, главни и второстепенни — местоположение, информационна обезпеченост, с оглед насочване на посетителите, целесъобразност, с оглед запазване на биологичното разнообразие.

В Приложение да се даде „Карта на съществуващата пътна инфраструктура“ в М 1:25 000.

1.16.3.3. Да се допълнят данните за всички налични пешеходни и туристически пътеки, като се посочат и наличните кътове за отдих и състоянието им и се отразят в картата на пътната инфраструктура.

1.16.3.4. Да се опишат всички изградени от ДПП специализирани маршрути (познавателни, интерпретативни и др.) и се отразят в картата на пътната инфраструктура.

1.16.3.5. Застроени площи

Да се инвентаризират всички сгради на територията на Парка, включително изоставени, недовършени и полуразрушени, по следните показатели: местоположение, собственост, предназначение, начин на ползване, перспективи, година на построяване, етажност, застроена площ, конструкция, техническа инфраструктура и др.

Да се опишат интересите за ново строителство, реконструкция и разширение на съществуващи сгради, заявени официално към момента на изготвяне на План II.

Да се опишат съществуващите Информационни, Посетителски и Интерпретационни центрове и пунктове – начин на управление и ползване (целогодишно, сезонно, наличие и размер на входните такси).

При разработката да се ползват предоставени от ДПП „Русенски Лом“: „Специализирана устройствена карта на туристическата инфраструктура на ПП „Русенски Лом“.

1.16.4. Селско стопанство

Да се даде площното разпределение на земеделските земи в Парка по вид на ползване (пасища, ливади и др.), по общини и землища.

Да се дадат количествени параметри и тяхната динамика, свързани с ползване на земеделски земи, през последните 10 години:

- ✓ Добив на сено — количество по години;
- ✓ Паща на домашни животни — вид и брой добитък;
- ✓ Да се посочи съотношението между капацитетните възможности на пасищата и количеството на домашните животни (по вид и брой);
- ✓ Да се опишат селскостопанските дейности в парка в исторически план — животновъдство, паща и др.;
- ✓ Да се опишат съществуващи съоръжения, свързани с животновъдството, трайни и временни заслони, места за водопой, прокари и др.;
- ✓ Да се посочат констатирани в последните години нарушения;
- ✓ Да се опишат редките и застрашените (автохтонни) породи домашни животни на територията на Парка;
- ✓ Торене с изкуствени торове.

Да се представи в Приложение «Карта на земеделските земи» в М 1:25 000, по административна принадлежност (условен знак, тип линия) и вид на трайно ползване (площно оцветяване).

1.16.5. Горско стопанство

1.16.5.1. Да се направи исторически преглед на управлението и ползването на горите в Парка до 2013 година.

1.16.5.2. Да се извършат проверки и представи информация за състоянието на горски култури от нетипични за територията на ПП дървесни видове, включително чуждоземни.

1.16.5.3. Да се дадат обобщени количествени показатели за горскостопански дейности и тяхната динамика за периода 2005 до 2013 г., както следва:

- ✓ Залесяване — площ и обем по дървесни видове;
- ✓ Площ и количество добита дървесина от:

- ✓ Отглеждане на насажденията;
- ✓ Възобновителни мероприятия;
- ✓ Санитарни и други мероприятия;
- ✓ Общ обем добита дървесина по групи сортименти, в т. ч. за местно население;
- ✓ Оценка на естественото възобновяване;
- ✓ Оценка на пашата и описание на повредите;
- ✓ Болести по горите и предприети/прилагани мерки, като се забрани изгарянето на открито в ПП на болна дървесина;
- ✓ Горски пожари, гасене, възстановяване, противопожарни мероприятия;

Да се представи информация за приходите от дърводобив в парка и разходите за персонал, поддържащи дейности, ремонт на горски пътища и алеи и охрана на територията;

- ✓ Други дейности.

Посочените данни да бъдат илюстрирани в подходящ табличен или графичен вид и коментирани с кратки текстове.

1.16.5.4. Да се опишат практикуваните технологии при провеждане на горско-стопански мероприятия:

- ✓ Начини на почвоподготовка и залесяване;
- ✓ Изграждане на горски пътища;
- ✓ Използувана техника за подвоз и извоз — обоз, въжени линии, трактори и др.

1.16.5.5. Да се даде информация за състоянието на горските пътища, включително от гледна точка на контрол и пожарна безопасност, като се планира при изграждане на нови пътища „засичане” на парка от всички страни, както и за придвижване на противопожарна техника (съобразена изискванията на Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари).

1.16.5.6. Да се посочат констатирани в последните години нарушения — брой, вид, горещи точки и др.

1.16.5.7. Превенция и борба с пожарите.

Да се актуализира и допълни информацията от „Технически проект за борба и превенция с горските пожари”, с данни от инвентаризация на терен и по документи, като към тях се включи и обобщен анализ на получените до момента резултати от изградената система за пожароизвестяване.

1.16.6. Лов, риболов, събиране на природни продукти.

1.16.6.1. Да се опишат броят и динамиката на популациите на дивеч по видове за последните 10 години.

1.16.6.2. Да се опишат ловните участъци и местата, позволени за любителски риболов и посочи друга информация, свързана с ползването, развъждането и зарибяването на водоемите.

1.16.6.3. Да се даде информация за събирането на природни продукти от територията на ПП — издадени разрешителни, данни за вид и количества, пунктове за изкупуване, сушене и пакетирание на билки, лечебни растения, горски плодове и гъби в прилежащите на ПП селища.

1.16.6.4. Да се посочат констатирани в последните години нарушения — вид, брой, горещи точки и други, свързани с дивеча, рибата, и други природни продукти.

Събраната информация да се илюстрира в План II с подходящи таблици или графики и да се коментира с кратки обобщителни текстове.

1.16.7. Туризм, рекреация, спорт, услуги

Да се актуализира, прецизира и допълни информацията от План за управление 2005, по отношение на състоянието, промените и тенденциите, свързани с условията за отдих, природосъобразен туризм, спорт и услуги в ПП.

1.16.7.1. Туристическа инфраструктура - да се проучи състоянието, натовареността, капацитета и собствеността, както следва:

- ✓ Местата за настаняване и подслон, съгласно Закона за туризма;
- ✓ Местата за хранене по видове обекти;
- ✓ Дължина на туристическите маршрути и др.;
- ✓ Традиционни места за масов отдих, пикници, излети, събори и др.;
- ✓ Сгради и съоръжения, свързани със спорта;
- ✓ Обекти, предлагащи допълнителни туристически услуги.

1.16.7.2. Да се опишат и отразят местата за практикуване на специфични видове спорт и туризм: катерачество, пещерничество, познавателен туризм, конен спорт, делтапланеризъм, велотуризм, като се ползва информация от ДПП „Русенски Лом“, от реализация на проект за определяне и регламентиране на местата за упражняване на тези дейности.

1.16.7.3. Да се даде динамиката на броя на нощувките и да се направи профил на туристите, като се направи проучване, включващо:

- ✓ Брой нощувки за последните 3 години;
- ✓ Брой нощувки за последната година, според интереса на посетителите;
- ✓ Определяне интересите на туристите;
- ✓ Възрастова структура и национална принадлежност на туристите;
- ✓ Ценови сегменти;
- ✓ Продължителност на престоя;
- ✓ Очаквано задоволство от престоя;

- ✓ Посещаемост според вида на пътуването, в т.ч. национална принадлежност в т.ч. организирани и индивидуални;
- ✓ Цел на посещенията и организирани дейности, групирани в зависимост от организираността на туристите и продължителността на престоя.

1.16.7.4. Да се направи анализ на финансовите постъпления от туризъм, който включва:

- ✓ Общ обем на приходите от туризъм за последните 3 години;
- ✓ Разпределение на постъпленията по сезони за последните 3 години;

1.16.7.5. Да се опишат актуалните тенденции в развитието на туризма на местно и регионално ниво, което включва:

- ✓ Регионални и общински стратегии, програми, планове за развитие на туризма;
- ✓ Проектни разработки за нови обекти и съоръжения, нови туристически продукти и др.;
- ✓ Цялостна дейност на ДПП в областта на развитието на туризма.

1.16.7.6. Да се опишат други компоненти на общото туристическо предлагане: съществуващи маркировки, туристически карти, пътеводители и др.

1.16.7.7. Да се направи анализ и оценка на въздействието на туризма в района върху елементите на природния комплекс.

Да се представи в Приложение разработения *„Специализиран устройствен план на туристическата инфраструктура“*.

Да се изработи *„Карта на туристическите маршрути и обекти“*, в подходящ мащаб.

1.16.8. Промисленост

Да се проучат и опишат обекти и съществуващи дейности: предоставяните радиорелейни и телекомуникационни услуги, дейностите по пренос и снабдяване с вода и др. Резултатите от събраната информация да се илюстрират в Плана II с подходящи таблици и се коментира с кратки обобщителни текстове.

Списък с обектите по дейности да се даде в Част Приложения.

1.16.9. Информираност на обществеността за Природния парк и отношението към него.

Да се отрази нивото на информираност на обществеността за парка и отношението към него, на база проведени анкети и друга информация (информация от ДПП „Русенски Лом“ - Социологическо проучване на общественото мнение; Мониторинг на туристическия поток и други).

1.16.9.1. Да се отрази дейността на ДПП, по отношение на връзките с обществеността и работата ѝ с други организации, медии, местни общности, целеви групи, партньори и др.

1.16.9.2. Да се отрази работата на ДПП, по отношение на образователни проекти и програми.

1.16.9.3. Да се отрази работата на ДПП в областта на популяризиране на територията — рекламни материали, дипломи, брошури, демонстрации, презентации и др.

1.16.9.4. Да се отрази дейността на ДПП в областта на научните изследвания в ПП, като се проучат и опишат по вид и значение всички научни изследвания, провеждани в ПП — обект, период на изследване, обхват и др., като се посочат училища, колежи, университети и научни институти и представят темите на изследването.

1.17 НАСТОЯЩО ПОЛЗВАНЕ НА ПРИЛЕЖАЩИТЕ ТЕРИТОРИИ

При характеристика на прилежащите територии да се имат предвид площите, граничещи с Природния парк и околните населени места, които оказват социално-икономически, културни и екологически въздействия върху обекта.

Да се направи проучване и представи кратка информация за трудовата заетост и демографските тенденции в общностите в прилежащите на Парка населени места с акцент на това население, което е пряко ангажирано с обслужващата туризма сфера, както и това, свързано с ползването на ресурси в и около ПП.

Да се опишат горскостопански дейности и функции на горите, селскостопански и ловни функции в прилежащи на Парка територии.

Да се проучат и посочат случаите на залесяване с нетипични за района дървесни видове в прилежащите на Парка територии, както и отглеждането и развъждането на нетипични видове дивеч и риба в тях.

Да се опишат туристически обекти и ресурси в прилежащите на ПП територии.

1.18 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Да се актуализира и допълни описателната част в План за управление 2005, относно материалното и нематериално културно наследство в ПП „Русенски Лом“ и прилежащите територии, на база посочените по-долу дейности:

1.18.1. Да се опишат декларираните и обявени недвижими културни ценности в ПП и прилежащите територии, с техните охранителни зони, както и извършваните проучвания; манастири и църкви, оброци, крепости, пътища и др. Да се оцени значението им в местен, национален и исторически план.

1.18.2. Да се идентифицират и опишат постройките: наименования, приблизителните им площи и състояние, органите на управление, отговорни за тези обекти и др.

1.18.3. Да се актуализира информацията и се опише нематериалното културно наследство в областта на песенния фолклор и запазените местни традиции, обичаи, занаяти и празници - фестивали, събори и др. в населените места, граничещи с парка;

1.18.4. Да се проучат и опишат действаща училищна, кръжочна и читалищна дейност, както и др. културни институции и клубове в селищата около ПП „Русенски Лом“.

Обектите (недвижими културни ценности) да бъдат отразени в „Карта на туристическите маршрути и обекти“ в подходящ мащаб.

1.19 ЛАНДШАФТ

Актуализацията на тази част да се направи съгласно постановените изисквания в Европейската конвенция за ландшафта (European Landscape Convention), приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа на 19 юли, подписана от 18 страни по време на конференцията на министрите на 20 октомври 2000 г. във Венеция. Това включва:

- ⇒ Идентифициране на ландшафта, вземайки под внимание специфичните ценности, които заинтересованите страни и населението му придават;
- ⇒ Анализирание неговите характеристики и факторите, които го трансформират;
- ⇒ Регистриране на промените през последните 10 години;
- ⇒ Идентифициране и оценка на ландшафта, с цел поставяне на солидна база за дългосрочни действия, насочени към защита и подобряване на ландшафта (това изисква подробно познаване на характеристиките на всеки ландшафт, еволюционните процеси, които го засягат и ценностите, които населението влага в него). Не е необходимо оценката да включва прецизна скала от стойности.

Смисълът на тази оценка е създаването на база, въз основа на която да се прецени:

- ⇒ Ценни качества на ландшафта, които трябва да бъдат защитени;
- ⇒ Характеристики, които имат нужда от стопанисване, за да се запази качеството на ландшафта;
- ⇒ Качества и зони, в които трябва да се внесат подобрения.

Този процес трябва да протича съобразно мнението на засегнатото население и интересите, свързани със секторните политики.

Гражданското участие в този вид процедура може да бъде насърчено, като се информира обществеността, консултират се всички представителни органи, използват се медиите и се провеждат разяснителни кампании на всички нива.

Трябва да съществува ясно взаимодействие между целите, констатациите от идентификацията и оценката и предвидените мерки за постигането на целите.

1.19.1. Структура на ландшафта

Да се актуализира представената в План за управление 2005 информация за структурата на ландшафта.

Да се опише комплексната характеристика на типовете височинни ландшафти — кратко описание.

Да се опише морфоложката сложност — данни за територията на ПП.

1.19.2. Естетически качества

На базата на ландшафтната структура да се извърши обобщен анализ и оценка на естетическите качества на ландшафта.

1.19.2.1. Да бъдат идентифицирани, съвместно с ДПП погледните места и точки по ключови туристически маршрути и населени места, притежаващи потенциал и особено естетическо въздействие.

1.19.2.2. Да се посочат места с особени естетически качества.

1.19.2.3. Да се посочи необходимостта от конкретни мерки по управление на ландшафта, насочени към намаляване на въздействието на антропогенните ландшафти върху посетителите. Да се посочат обекти и съоръжения, нарушаващи (загрозяващи) ландшафта.

1.19.2.4. Да се посочат случаи на изменение на ландшафта, вследствие на проведени мероприятия в горите или извършено строителство.

Разпространение на основните типове ландшафти в ПП да се отрази в карта „Карта на типовете ландшафти“ в М 1:25 000 в Приложение.

1.20 СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1.20.1. Да се опишат нарушени площи, вследствие на ерозия, стопанска дейност, замърсяване в Парка и граничните земи след 2005 година; отпадни води, радиация.

1.20.2. На база събраната информация и анализи да се опише състоянието на компонентите на околната среда, като конкретно се посочат горещите точки и проблемите в това отношение:

- ⇒ Да се картират нерегламентираните сметища по земища и да се приложи списък.
- ⇒ Да се проучи начинът на третиране на битовите отпадъци и проблемите в това отношение за всеки туристически обект, генериращ отпадъци.
- ⇒ Да се характеризира състоянието на повърхностните и подземни води като се инвентаризират точкови и дифузни източници на замърсяване. Да се приложи списък, съдържащ наименование на обекта, количеството на отпадните води, пречиствателни съоръжения и др.
- ⇒ Да се проучат наложените административни мерки и препоръки за преодоляване на проблемите.

ПЪРВА ОЦЕНКА

Да се допълни, актуализира и прецизира текстът от План за управление 2005 на базата на събраната и в съответствие с представената в План II информация за абиотичните и биотичните елементи и социално-икономическата характеристика.

Описаната и актуализирана до настоящия етап информация /списъци, таксационни описания, таблици, анкети, схеми, карти и др. приложения/ следва да бъде оценена обобщавайки изводи и оценки по еднакви критерии за екологичните фактори и по други критерии за културните и социално-икономически дадености.

Да се представят в Приложение Таблици за Първа оценка по:

⇒ Степени: "ниска", "средна", "висока"

⇒ Значение: "национално", "европейско", "световно"

1.21. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

1.21.1. Уязвимост

1.21.1.1. Да се определи степента на уязвимост на описаните природни местообитания, видове или групи видове по отношение на констатирани антропогенни въздействия и дейности в границите на Парка или извън тях, както и уязвимостта от естествени фактори /пожари, ерозионни процеси, сукцесии, климатични промени и др./.

1.21.1.2. Да се оцени и посочи необходимостта от мерки за премахване на фактори или намаляване на тяхното въздействие.

1.21.1.3. Да се определи степента на уязвимост на приоритетните природни местообитания, съгласно ЗБР.

1.21.2. Рядкост

1.21.2.1. Да бъде оценена рядкостта на природните местообитания и видовете в зависимост от спецификата на абиотични и биотични елементи в Парка спрямо такава в национален или международен мащаб

1.21.2.2. Да бъде направена оценка на редки, реликтни, ендемитни, намаляващи и изчезващи местообитания и видове.

1.21.3. Естественост

1.21.3.1. Да се установи степента на влияние на антропогенни фактори върху природните местообитания и популациите на видовете.

1.21.3.2. Да се оцени степента на естественост на природни местообитания или групи местообитания, по отношение на растителност, флора и фауна.

1.21.3.3. Да се оцени степента на естественост на ландшафта, общо за Парка и отделни негови части, както и наличието или липса на нарушения на ландшафта.

1.21.4. Типичност

Да се оцени значението на парка за съхраняване на типичните за региона местообитания и видове от флората и фауната.

1.21.5. Размери

Да се направи оценка доколко площта на Парка осигурява необходимите предпоставки за изпълнение на съответните им консервационни функции и за постигане на управленските цели по ЗЗТ и са в унисон със съвременните европейски природозащитни политики.

На тази база да се оцени необходимостта от промени в границите на парковата територия.

1.21.6. Биологично разнообразие

1.21.6.1. Да се направи оценка по наличие и брой на растителни съобщества, местообитания и брой видове (подвидове) за растения и животни.

1.21.6.2. Да се направи обобщена оценка за богатството на установеното биологично разнообразие, спрямо това в страната.

1.21.6.3. Да се направи оценка на биологичното разнообразие в парковата територия по приоритетни видове и местообитания, нуждаещи се от опазване .

1.21.6.4. Да се определи значението на ПП „Русенски Лом” в национален и международен план за опазване на биологичното разнообразие.

1.21.7. Стабилност и нестабилност

1.21.7.1. Да се представи обобщена оценка за тенденциите в природозащитното състояние на ключовите елементи на опазване в ПП.

1.21.7.2. Да се оценят естествените реакции на екосистемите и видовете в резултат на антропогенно въздействие /селскостопански дейности, строителство, рекреационно натоварване, сечи, лов, паша и др./.

1.21.7.3. Да се анализира и оцени чувствителността на видовете и местообитанията към климатичните промени.

1.21.7.4. Да се направят оценка и анализ на екологичните процеси, протичащи в парка, със специален акцент върху сукцесионните процеси. Да се даде геоботаническа прогноза за бъдещото развитие на сукцесията;

1.21.7.5. Да се посочат конкретно природни местообитания или популации на видове, за които е установено, че се намират в нестабилно състояние и причините (вкл. антропогенно въздействие) за това;

1.21.7.6. Да се извърши оценка на степента/възможностите за възстановяване на природни местообитания и видове. За класифициране на местообитанията и видовете да се използва следната скала: лесно възстановими, трудно възстановими и невъзстановими.

1.21.7.7. Да се оцени необходимостта от мерки за премахване или намаляване на въздействието на фактори, водещи до нестабилност на природни местообитания или популации на видове;

1.22. СОЦИАЛНА И ИКОНОМИЧЕСКА ОЦЕНКА

Оценка на потенциалните възможности на ПП за устойчиво социално-икономическо развитие, както удовлетворяващо потребностите днес, така и в бъдеще, щадящо околната среда и недопускащо нейното влошаване. Обхваща основно научни изследвания, рекреация, природосъобразен туризъм и спорт, образование, устойчиво ползване на природни ресурси, опазване на културните особености и традиции (включително и тези за използване на природните ресурси).

1.22.1. Урбанизирана среда

1.22.1.1. Оценка на функционалното зонироване.

Да се оценят зонироването и режимите, определени по ПУ 2005-2014 г., от гледна точка на съвместимост с предназначението, целите, зоните и режимите на Парка;

Да се анализира и оцени прилаганото в периода 2005 - 2013 г. зонироване и съответстващите му режими, норми, условия или препоръки за осъществяване на дейностите от гледна точка на ролята им за постигане на поставените управленски цели и присъщата за всяка зона функция.

Да се извърши анализ на резултатите от прилагането на режимите, нормите и препоръките от План за управление 2005.

Да се анализира доколко непълното и/или частично прилагане (ако се установи такова) на някои от режимите, нормите и препоръките е възпрепятствало осигуряването на функцията на зоната.

Да се оценят териториалното разположение и обхватът на отделните зони. Да се оцени необходимостта от мерки за постигане на поставените управленски цели, вкл. разработване на политики и допълнителни функции на съществуващите зони.

Да се оцени въздействието на урбанизираните зони върху опазването на екосистемите в Парка.

1.22.1.2. Оценка на застроените територии.

Да се направи оценка на степента на застроеност на Парка, като цяло и на отделни негови части със сгради и допустимостта от ново строителство с определено предназначение;

Да се оцени необходимостта от премахване на обекти, несъответстващи на нормативната база, несъвместими с целите на Природния парк или други причини;

Да се оценят съществуващите сгради по отношение обемно-пространствена съвместимост с ландшафта;

1.22.1.3. Оценка на техническата инфраструктура

Да се оцени степента на обезпеченост и необходимостта от развитие на туристическата инфраструктура - за рекреация и за природосъобразен туризъм.

Да се оцени необходимостта от премахване или строеж на нови инфраструктурни обекти и съоръжения;

Да се оцени съществуващата инфраструктура, по отношение на обемно-пространствена съвместимост с ландшафта.

1.22.1.4. Културно-историческо наследство

Да се направи обобщена оценка за обектите на културното наследство в ПП и необходимостта от мерки по опазване и/или предлагане на интерпретации за посетителите.

Да се направи обобщена оценка за съхранението на местни обичаи и занаяти и провежданите съвременни празници, свързани с планината и природата в населените места край Парка и необходимостта от подкрепа в това отношение.

Да се направи оценка на ползването на парка, като културна и естетическа среда;

Да се опишат местата, свързани с историята и съоръжения, с историческа стойност.

Да се направи оценка на обектите на културното наследство в прилежащата на ПП територия.

1.22.1.5. Оценка на санитарно-хигиенните условия

Да се направят обобщени оценки за състоянието и необходимостта от мерки за:

- канализация и пречистване на отпадъчните води;
- третиране на отпадъците;
- санитарно-хигиенните условия в обектите за обслужване на посетителите;
- определяне и опазване на санитарно-охранителните зони за водоизточниците за питейно-битови нужди.

Да се извърши сравнителна оценка за замърсяването на почвите — битово, промишлено и др., описано в План за управление 2005 и данните от настоящото проучване.

1.22.2. Социално-икономически условия

1.22.2.1. Оценка на рекреационната дейност

Да се направят обобщени оценки за състоянието и необходимостта от мерки, от гледна точка на създадените условия за рекреация и природосъобразен туризъм и ползванията на ресурси, поемна способност, като цяло и в отделните негови части.

Да се оцени доколко реализирането на нови проекти ще смекчи конфликта между капацитетните възможности и интересите на посетителите;

Да се направи оценка на всички проекти, приети след приемането на ПУ 2005-2013 г., относно тяхната целесъобразност, законосъобразност и с оглед постигане целите на управление и спазване режимите в ПП;

Да се оценят мерките, предприети за осигуряване безопасността и информираността на посетителите и необходимостта от нови.

Да се оцени участието на ДПП в международни инициативи и споразумения за развитието на туризма.

1.22.2.2. Оценка на дейностите по ползване на ресурсите

Да се направи оценка на степента на устойчиво ползване на ресурсите (горски, земеделски, водни, дивечови и рибни, други природни ресурси - билки, лечебни растения, горски плодове, гъби, охлюви, паша и др.).

Да се извърши оценка и анализ на ползванията от горите през последните 10 г.

Да се оцени необходимостта от осигуряване на дървесина за нуждите на местното население и обектите в парка и да се предложат подходящи мерки за управление на горските територии, предвидени за ползване от местното население и за нуждите на парковата дирекция и сградите в парка.

Да се оцени състоянието и необходимостта от подходящи дейности за управление на горските култури и насажденията от интродуцирани видове. Да се направи оценка на техните възобновителни способности.

Оценката на степента на устойчиво ползване на ресурсите да се направи по следните критерии:

- ✓ Принос за околната среда;
- ✓ Социално-икономически принос;
- ✓ Техническа, икономическа и финансова жизнеспособност.

Данните и динамиката по горните теми да се коментират с кратки текстове. Да се илюстрират с подходящи таблици и/или графики.

1.22.3. Собственост

1.22.3.1. Да се направи оценка на интересите на собствениците и ползвателите при различните форми на собственост и ползване, с оглед статута на Природния парк.

1.22.3.2. Да се направи оценка на възможностите и евентуални преференции за привличане на частните собственици за изпълнение на целите и задачите на Плана.

1.22.4. Управление

Да се направи оценка на ефективността на управлението и на изпълнението на План за управление 2005, чрез прилагане на европейски призната методология.

1.22.4.1. Да се определят силните и слаби страни на управлението, по отношение на:

- ⇒ Административния капацитет на парковата администрация (организационната структура, степента на покритие на функциите на ДПП с персонал и необходимостта от развитие на човешките ресурси; нуждите от квалификация на персонала на ДПП в различните направления; степента на материално-техническа обезпеченост на ДПП и необходимостта от допълнително обезпечаване; наличната инфраструктура за управление; въведената организационна системата за охрана и контрол на парковата територия, екологичен мониторинг и др.);
- ⇒ Установените връзки и взаимодействие на ДПП с други органи на изпълнителната власт (областни управи, кметове на общини, регионални поделения на МОСВ, регионални структури на МВР и др.), с научни институции и неправителствени организации и необходимостта от разширяването им. Таква оценки да се направят и за други юридически лица с функции по управлението на Парка;

1.22.4.2. Да се определят приоритетите и спешността на мерки за конкретни заплахи и щети.

1.22.4.4. Да се разработят и приоритизират подходящи управленски мерки и следващи етапи за подобряване ефективността на управлението на ПП, като се оценят:

- ⇒ Ефективността на настоящите охранителни участъци и при необходимост да се направят препоръки за нови.
- ⇒ Условието за участие на местните органи и обществеността при обсъждането и вземането на решения, свързани с управлението и дейностите в парка. Да се оцени успешността от създаването на такива условия - изграждането на Обществен консултативен съвет за Парка, Научен консултативен съвет, работата с доброволци, образователни дейности и др.
- ⇒ Международни и национални оценки и верификации, европейска интеграция и международно сътрудничество;

1.22.5. Формулиране на основните и специфичните проблеми на територията

За формулирането на основните и специфични проблеми на територията на ПП „Русенски Лом” да се използват оценките на експертите от екипа на проекта и на заинтересованите страни, дискутирани по време на проведените форуми за представяне на етапите на актуализация на Плана.

Да се оценят и посочат факторите и причините, които водят пряко или косвено до възникване в Парка на проблеми от различен характер (свързани със собствеността в Парка и правата за ползване на земи и ресурси, със строителство, в т.ч. и с изграждане на

водоснабдителни системи в ПП, паща на домашни животни, ползване на лечебни растения за стопански нужди, режимът за МПС и др.)

1.23. ПОТЕНЦИАЛНА СТОЙНОСТ НА ЗАЩИТЕНАТА ТЕРИТОРИЯ

Да се актуализира и прецизира текстът в План за управление 2005, по отношение на потенциалната стойност на защитената територия, по следните показатели:

- ⇒ Биологично и ландшафтно разнообразие и ресурси - обобщаваща оценка;
- ⇒ Феномени в ландшафтно и геоморфологично отношение;
- ⇒ Място на обекта в екологичните мрежи на България и Европа;
- ⇒ Територии за съхранение на местообитания и видове с европейско и световно консервационно значение;
- ⇒ Обект за образователни и научно-изследователски дейности;
- ⇒ Емоционално значим обект, свързан с историческото минало на България;
- ⇒ Природна среда с възможности за развитие на туризъм, спорт и рекреация;
- ⇒ Природна среда с недвижими културни ценности;
- ⇒ Източник на ползи за местното население;
- ⇒ Източник на финансови и други постъпления;
- ⇒ Други, по преценка на изпълнителя.

1.24. ОЦЕНКА НА ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕЖИМИТЕ И ЗАДАЧИТЕ, РАЗПИСАНИ В ЧАСТИ 2, 3 И 4 НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ 2005

Да се извърши анализ и оценка на постигането на целите на управление на ПП „Русенски Лом”, в резултат на изпълнението или неизпълнението на заложените проекти и дейности от План за управление 2005.

При прегледа на изпълнените и оценка на степента на изпълнение на дейностите и проекти от ПУ, да се използват индикативни типове дейности, като:

- Архитектурни елементи на територията на ПП "Русенски Лом",
- Връзки с обществеността,
- Практико – приложни изследвания, извършвани на територията на ПП "Русенски Лом",
- Мероприятия за поддържане на естествените природни процеси на територията на ПП "Русенски Лом",
- Изграждане на екологични коридори,
- Контролни дейности, изпълнявани от ДНП "Русенски Лом",
- Проекти с външно финансиране, изпълнявани от ДНП "Русенски Лом" и други институции на територията на ПП "Русенски Лом" и
- други по преценка на изпълнителя.

При преглед на изпълнението на дейностите и проектите, да се анализира и оценява:

- ⇒ До каква степен са постигнати целите и очакваните резултати;
- ⇒ Кои ограничения и заплахи са премахнати или е намалено тяхното влияние върху постигане на целите;
- ⇒ Добри ли са прилаганите методи за изпълнение на проектите и задачите;
- ⇒ Необходимо ли е включване на нови проекти и задачи.

Оценката на постигането на целите и изпълнението на режимите и задачите, разписани в части 2, 3 и 4 на план за управление 2005, да включва:

- ⇒ Проект/дейност - Наименованието на конкретната дейност/задача.
- ⇒ Участници в задачата – изброяват се изпълнителите и партньорите.
- ⇒ Срок – определения с работния план или актуализиран, в случай, че при предишен отчет е показан пропуснат срок и е препоръчано удължаване.
- ⇒ Оценка на изпълнението – Посочва се състоянието на проекта при последния представен отчет.
- ⇒ Оценка на изпълнението – Посочва се състоянието на проекта в момента на отчитане-то.

В случай, че проектът/дейността не е завършен се отчитат допълнително:

- ⇒ Процент на изпълнение на задачата – отчита се експертно на база обем, време и средства;
- ⇒ Проблеми – описват се възникналите проблеми, които пречат дейността/задачата да бъде изпълнена в срок и с нужното качество;
- ⇒ Действия за решаване на проблема – В зависимост от характера на проблемите се провеждат и протоколират консултации с експерти, консултативен съвет и др.;
- ⇒ От какво/кого зависи – Определят се зависимости на различни нива, с цел решаване на проблемите.

ЧАСТ 2:

ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

2.1. ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ

Изпълнителят трябва да работи със съответните администрации за определяне на интегрирани цели и приоритети за дългосрочното екологично и социално-икономическо развитие на ПП, както и за специфични цели за 10-годишния период на плана за управление, фокусиращи върху следните аспекти:

- ⇒ Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие и природните местообитания;

- ⇒ Устойчиво ползване на природните ресурси в ПП „Русенски Лом“;
- ⇒ Опазване на културното наследство;
- ⇒ Развитие на туризма и спорта;
- ⇒ Промотиране на регионални природосъобразни доходоносни дейности;
- ⇒ Предоставяне на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности;
- ⇒ Повишаване на природозащитното съзнание за околна среда и изграждане на капацитет.

2.1.1. Определяне на главните цели

Да се извърши оценка на постигането на главните цели от План за управление 2005 (2005 - 2014 година), като вниманието бъде насочено към:

2.1.1.1. Опазване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие, което включва:

- ⇒ Опазване, поддържане или възстановяване на местообитания;
- ⇒ Опазване, поддържане или възстановяване (реинтродуциране) на популации и видове;
- ⇒ Опазване на ландшафта;
- ⇒ Други в областта на консервацията.

2.1.1.2. Постигане на баланс между опазване и устойчиво ползване на ресурсите:

- ⇒ Опазване, поддържане или възстановяване на горско-дървесните ресурси;
- ⇒ Устойчиво ползване на други ресурси;
- ⇒ Създаване на условия за развитие на устойчив туризъм.

2.1.2. Определяне на второстепенни цели.

- ⇒ Опазване, възстановяване и поддържане на културното наследство.
- ⇒ Създаване на условия за развитие на научни и образователни дейности.
- ⇒ Постигане на социално-икономически ползи за конкретни целеви групи.
- ⇒ Установяване на традиционни начини на земеползване.
- ⇒ Изграждане на капацитет и усъвършенстване на управлението на ДПП „Русенски Лом“.

2.2. ОГРАНИЧЕНИЯ

Да се определят и оценят заплахите за постигането на целите (естествени или антропогенни, включително дейностите и тенденциите извън границите и юрисдикцията на парка), както и да се препоръчат дейности за смекчаването им.

Заплахите и ограниченията да бъдат систематизирани в табличен вид, с обоснована ясна връзка между тях, като се оцени влиянието им и доколко е възможно те да бъдат овладени.

2.2.1. Тенденции от естествен характер.

Да се посочат конкретно установени за Парка тенденции от естествен характер, влияещи върху постигането на някои от поставените главни или второстепенни цели:

- Климатични и геоморфологични фактори;
- Екологични фактори - сукцесии и др.;
- Бедствия;
- Други.

2.2.2. Тенденции от антропогенен характер

Да се посочат, конкретно установени в Парка и прилежащите територии, заплахи или тенденции от антропогенен характер, ограничаващи постигането на някои от главните или второстепенните цели:

- Неправилно ползване на ресурсите;
- Неправилни технологии при ползване на ресурсите;
- Нарушаване на ландшафтните;
- Браконьерство при ползването на ресурсите;
- Ерозия;
- Внасяне на чужди видове;
- Увреждане на условията на местообитанията - замърсяване и др.;
- Прекомерен туристически натиск;
- Други: санитарно- хигиенни условия, инфраструктура и др.

2.2.3. Други ограничения и тенденции

Да се посочат, конкретно установени ограничителни фактори, извън Парка, които влияят негативно върху поставените цели, свързани с:

- Политика и структура на управлението на защитената територия;
- Политически промени на местно, регионално и национално ниво;
- Нормативни и законодателни фактори на местно, национално и международно ниво;
- Предвиждания на регионални и местни планове и програми;
- Експертен опит на персонала, зает с управлението;

- Финансова обезпеченост;
- Социални, демографски и други фактори.

ВТОРА ОЦЕНКА

2.3. ЕФЕКТ НА ОГРАНИЧЕНИЯТА ВЪРХУ ДЪЛГОСРОЧНИТЕ ЦЕЛИ

По отношение степента на усилията за отстраняване на дадена заплата и доколко е възможно и реалистично тя да бъде премахната, оценката да се извърши по следните критерии:

- ⇒ отстраняването на ограниченията/заплахите е задача на ДПП и е необходимо да бъдат предприети задължителни мерки за тяхното премахване;
- ⇒ отстраняването на ограниченията/заплахите не е задача само на ДПП, но е необходимо тя да предприеме инициативи за тяхното премахване;
- ⇒ отстраняването на ограниченията/заплахите не е задача на ДПП и изисква допълнителни проучвания и привличане на още инстанции и партньори, за да се предприемат необходимите мерки.

Влиянието на ограниченията и заплахите върху постигане на поставените главни цели да се оцени по следните критерии:

- ⇒ Значително: ограничението/заплахата е сериозна пречка, която вероятно ще играе роля през целия срок на изпълнение на ПУ;
- ⇒ Средно: ограничението/заплахата е важно, но може да бъде намалено или контролирано с течение на времето;
- ⇒ Незначително: ограничението/заплахата предизвиква загриженост, но вече е адресирано чрез съответни управленски мерки;

Териториалният обхват на влиянието на ограниченията и заплахите в ПП да се оцени по следните критерии:

- ⇒ Повсеместно: оказва влияние върху цялата територия на ПП;
- ⇒ Локално: оказва влияние върху определена част от ПП;
- ⇒ Потенциално: възможно е при определени ситуации да окаже влияние.

2.4. ПОТЕНЦИАЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ЗАЩИТЕНАТА ТЕРИТОРИЯ

Да се направи оценка и определят потенциалните възможности на ПП по отношение на:

- ⇒ Опазване на природните местообитания и видове;
- ⇒ Поддържане и възстановяване;

- ⇒ Устойчиво ползване на ресурсите;
- ⇒ Развитие на устойчив туризъм;
- ⇒ Научна дейност;
- ⇒ Екологично образование;
- ⇒ Други.

ЧАСТ 3:

НОРМИ, РЕЖИМИ, УСЛОВИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Въз основа на оценката на зонирването на територията, управленските режими и норми, условията и препоръките за устойчиво ползване на ресурсите за всяка от зоните (и подзоните) от т. 1.24. да се предложат решения, които трябва:

- ⇒ Да произтичат обосновано и логически от аналитичната информация и оценките, представени в Част 1;
- ⇒ Да осигуряват или насочват към постигане на целите, преодоляване или ограничаване въздействието на заплахите, идентифицирани в Част 2;
- ⇒ Да осигуряват възможности за гъвкавост при вземане на управленски решения в случаи на промени в обстоятелствата;
- ⇒ Да не влизат в конфликт с нормативно определени режими или други изисквания.

3.1. ЗОНИРАНЕ И ФУНКЦИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ЗОНИТЕ

3.1.1. Да се даде териториалното разположение на задължителните зони по чл. 19 от ЗЗТ и се актуализират границите, въз основа на издадени нормативни документи през периода 2015-2013 г.

3.1.2. Да се прецени запазването и/или промяната на досегашното зонирване на територията на ПП, с оглед на настъпилите промени в зоните, определени на основание чл. 19, т. 4 от ЗЗТ и въз основа на проучванията и анализите в Част 1 и Част 2.

3.1.3. Да се предвидят връзки със съседните територии за осъществяване на биокоридори, предвид член 10 на директивата за местообитанията.

3.2. РЕЖИМИ И НОРМИ

3.2.1. По ползване на ресурсите

3.2.1.1. Да се актуализират и при необходимост да се допълнят общовалидни за целия ПП забрани, като се избегнат повторения:

- ✓ Забрани по Закона за защитените територии и закона за биологичното разнообразие;
- ✓ Забрани по ползването на ресурсите, строителството и други дейности, определени със ЗГ, ЗЛОД, ЗЛР, ЗРА и др.;
- ✓ Условия, свързани с разрешителни или съгласувателни режими за осъществяване на дейности, произтичащи от ЗЗТ, ЗБР, ЗГ, ЗЛОД, ЗЛР, ЗРА и др. нормативни документи, както и такива, които се въвеждат с този план.

3.2.1.2. Да се актуализират и при необходимост допълнят забрани, норми или препоръки, освен тези по т. 3.2.1.1., които ще бъдат общовалидни за територията на ПП.

3.2.1.3. За всяка от зоните и подзоните в зависимост от тяхното предназначение:

- ✓ Да се посочат специфичните режими и забрани, определени със ЗБР, ЗЗТ, ЗГ, ЗЛОД, ЗЛР, ЗРА и др. нормативни документи;
- ✓ Да се определят, при необходимост, специфични режими, които се въвеждат с План II;
- ✓ Да се определят норми (брой, обем, и др.), за осъществяване на допустими за съответната зона дейности;
- ✓ Да се определят норми и режими за паша;
- ✓ Да се приложат списъци по зони с опис на кадастралните номера на ПИ и съответните отдели и подотдели за горските територии за ДЛС „Дунав“, които влизат в зоната и точно описание на нейните географски и топографски граници.

3.2.2. Строителство и инфраструктура

3.2.2.1. Да се посочат всички забрани по строителството, общовалидни за целия ПП, произтичащи от ЗБР, ЗЗТ и други нормативни документи.

3.2.3. Други режими и норми

За целия ПП да се определят при необходимост допълнителни режими, норми или препоръки (извън тези по ресурсите и строителството), свързани с:

- ✓ Общ капацитет на туристическото натоварване;
- ✓ Ограничаване достъпа на посетителите до отделни обекти и територии;
- ✓ Упражняване на някои видове туристически услуги;
- ✓ Упражняване на някои видове спорт;

- ✓ Катерачество, делта- и парапланеризъм, пещернячество, колоездене, конен спорт и др.
- ✓ Безопасност на посетителите;
- ✓ Ограничаване достъпа на автомобили;
- ✓ Ограничаване или пълна забрана на достъпа на АТВ-та в ПП;
- ✓ Противопожарни мерки;
- ✓ Нагледната информационна система на ПП.

Да се приложи към Част 3 „Карта на функционално зонироване“ в подходящ мащаб, отразяваща резултатите от направената актуализация на норми, режими, условия и препоръки за осъществяване на дейности.

ЧАСТ 4:

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЧИ И ПРЕДПИСАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ

4.1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

Да се посочат критериите, на базата на които се подбират и планират приоритетните проекти и задачи за следващите 10 години.

Критериите да са обвързани или да произтичат от национални и международни документи, политики, приоритети и изисквания, а също така и от оценката и потенциалната стойност на територията, както и от нуждите на местните общности.

4.2. ПРОГРАМИ

Въз основа на идентифицираното реалното състояние на природния парк, по отношение на биоразнообразие, ландшафт, компоненти на околната среда, културно и социално-икономическо значение в предходните части, да се предвидят програми за действие, които да се прилагат за постигането на целите на ПУ. Програмите за действие трябва да се приоритизират, съгласно критериите в т. 4.1.

Всяка програма съдържа набор от проекти в следните направления:

- ⇒ Опазване и поддържане на биоразнообразието - местообитания и видове.
- ⇒ Разработване на система за мониторинг върху екологичните процеси, протичащи в парка.
- ⇒ Планиране на ефективни мерки за подобряване управлението и опазването на горските екосистеми, неповторимия ландшафт и пещерите.

- ⇒ Идентифициране на значими растителни и животински видове подложени на натиск и въздействие от човешка дейност и мерки за тяхното устойчиво управление.
- ⇒ Научни изследвания и мониторинг.
- ⇒ Екологосъобразно ползване на земеделските земи в границите на парковата територия.
- ⇒ Опазване и интерпретиране на културното и историческо наследство.
- ⇒ Повишаване капацитета на парковата администрация.
- ⇒ Реализиране на партньорство в планирането и управлението – междуведомствено сътрудничество, общински управи, частни собственици и др.
- ⇒ Актуализиране на информационната база данни, като условие за подобряване ефективността на управление.
- ⇒ Връзки с обществеността и образование.
- ⇒ Организиране на различни събития за запознаване с възможностите, които предлага природният парк и екологичната мрежа НАТУРА 2000 и други европейски програми за постигане на ползи за местните общности;
- ⇒ Възможности за развитие на познавателен и селски туризъм
- ⇒ Стимулиране интерес на местно ниво за опазване на специфичен ландшафт, богатство на флора и фауна;
- ⇒ Издаване на информационни материали за природния парк.

4.3. ПРОЕКТИ

За всеки от изброените в програмите проект да се даде кратка анотация в единен формат, която да съдържа: наименование, цел, обект на прилагане, приоритетност, метод, очакван резултат, срок за изпълнение, изпълнител, потенциални източници на финансиране и др.

4.4. ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЧИ

За всеки проект да се определят конкретни практически и организационни задачи/стъпки, които трябва да се осъществят за неговото реализиране.

Да се опишат оперативни и организационни задачи на ДПП, които не могат да бъдат оформени като проекти или дейности към програмите, като:

- ⇒ Функционирането на консултативен/обществен/експертен съвет;
- ⇒ Периодични проверки или мониторинг на обекти;

- ⇒ Планиране и отчитане на дейностите на различни нива в ДПП;
- ⇒ Организационни, процедурни и оперативни връзки на ДПП с ИАГ и др.;
- ⇒ Организационни, процедурни и оперативни връзки с местни и регионални органи, организации и медии;
- ⇒ Информационна политика;
- ⇒ Разработване на графици за организиране и възлагане на дейности;
- ⇒ Допълнителни източници на финансиране;
- ⇒ Структура на охраната на парковата територия;
- ⇒ Противопожарна безопасност;
- ⇒ Други.

4.5. РАБОТЕН ПЛАН

Да се изготви средносрочен работен план за първите 3 години на действие на План II, в който да се съдържат приоритетните проекти и задачи.

Предвидените противопожарни мероприятия и разработване на програма за борба с бедствия и аварии и оценка на риска да бъдат планирани през първата година от действието на План II.

Проектите и задачите (или етапи от тях), предвидени за изпълнение през първата година на действие на актуализирания план за управление, да се остойностят.

В отделна позиция на План II да се предвидят необходимите разходи за:

- ⇒ Капитално строителство;
- ⇒ Дооборудване и екипировка на сградите и персонала на ДПП;
- ⇒ Други разходи.

В Работния план да бъдат включени и проектите и дейностите, за които не се изисква финансиране, т.е. ще се изпълняват пряко от служителите на ДПП в рамките на служебните им задължения.

ЧАСТ 5:

ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ

5.1. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Да се предвиди преглед на определените цели на управление на Природния парк на четвъртата година от влизане в сила на План II.

Да се предложи схема за извършване на ревизията, която да съдържа:

- ✓ Институцията, която трябва да извърши прегледа и възможните или необходими участници на национално ниво;
- ✓ Участници в прегледа на местно ниво;
- ✓ Начин на участие на обществеността в процеса на прегледа;
- ✓ Списък с проекти и дейности от ПУ, които задължително трябва да бъдат предмет на оценка по отношение ефективността и резултатите за постигане на поставените цели;
- ✓ Индикатори за оценка на постигане на целите;

5.2. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЗАДАЧИТЕ

Да се разработи схема за текущ годишен преглед, отчет, проверка и оценка на изпълнението на проектите, дейностите и задачите.

Схемата да включва задължения на лицата на различни нива в Дирекцията, както и необходимите формати за отчитане, протоколиране на проверките или други форми на контрол.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Към Плана да бъдат включени следните приложения:

1. Списъци, таблици и диаграми, подкрепящи текста по отделните части на Плана за управление
2. Картен материал:

№	ВИД КАРТА	МАЩАБ
1.	Обзорна карта с местоположението на ПП, спрямо границите на Р. България	1:500 000
2.	Карта на съществуващото териториално разпределение, с отразени кадастралните единици от кадастралната карта на Русенски Лом (северна част), КВС (южна част) и съвместен Лесослой; техническа инфраструктура; туристическата инфраструктура; сгради, заслони и други, съществуващи на терена към настоящия момент, както и всички географски елементи	1: 10 000

3.	Карта по вид на територията, фондова и административна принадлежност с административни граници - областни, общински, землищни и фондовата принадлежност	1: 50 000
4.	Карта на собствеността, съдържаща собствеността на имотите в общата площ	1: 25 000
7.	Карта на релефа, с отразени хоризонтали, пещери и специфични скални образувания	1: 25000
8.	Карта на хидроложката мрежа, на която да се очертаят водосборите на водните обекти - реки, извори и др. Да се покажат съществуващи хидротехнически съоръжения	1:25 000.
9	Карта на почвите, в която да се отразят видовете почви, степените на ерозионните процеси.	1: 25 000
10	Карта на природните местообитания по EUNIS	1:10 000
11	Карта на природните местообитания, съгласно Приложение N°1 на ЗБР	1:10 000
12	Карта на типовете месторастения	1:25 000
13	Карта на гори, горски територии и земеделските земи, с отразени преобладаващ дървесен вид, класове на възраст.	1:10 000
14	Карта по насоки за мерки и дейности за горскодървесната растителност и за трайно ползване на земеделските земи	1:25 000
15	Карта на здравословното състояние на горите	1:25 000
16	Карта на Флората, с приложени слоеве за разпространението на гъби, защитени видове, инвазивни видове	1:25 000
17	Карта на лечебните растения	1:10 000
18	Карта на Фауната, съдържаща местообитанията на защитени и застрашени животински видове и миграционни коридори на застрашени представители на орнитофауната	1:25 000
19	Карта на съществуващата пътна инфраструктура	1:25 000
20	Карта на туристическите маршрути и обекти, включва обекти свързани с туризма (места за краткотраен, дълготраен отдих и недвижими културни ценности) и опасани за туризма територии	1:25 000
21	Карта на типовете ландшафти, с разпространението на основните типове ландшафти в ПП.	1:25 000
22	Карта на функционално зонирание	1:50 000

Всички картни материали да се представят в описания мащаб, като разпечатки и в цифров формат .

3. Приложения на магнитен носител, съдържащи цифров модел на територията на ПП.

IV. ДРУГИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ

Планът да започва със Заглавие;

След заглавието на Плана да се посочи наименованието и адреса на управляващата организация и лицата за контакти, както и съответните държавни ведомства и органи.

Следва "Съдържание" на Плана

Следва "Резюме" /с обхват около 4-5 страници/ с представяне на главните особености на План II и Природен парк „Русенски Лом“ — предмет, структура, значение, основните цели, зонирание и режими, както и начините за тяхното постигане.;

Към съответните точки да се поставят схеми на основните карти за илюстрация;

По преценка на изпълнителя на подходящи места да се приложи снимков материал;

Накрая се прилага Списък на съкращенията, БИБЛИОГРАФИЯ и РЕЧНИК;

Томовете да бъдат подвързани с твърди корици, естетически оформени;

Да се изготви Съкратена версия на План II (до 50 стр.), която да дава информация за основните аспекти при управлението на парка. Целта е да се ползва като наръчник от служителите на парка при тяхната ежедневна работа на терен и в офиса.

Планът да бъде представен в 5 екземпляра.

При създаване на цифровия модел да бъдат използвани следните критерии за успех:

- ✓ Инсталирането му на работната станция в ДПП „Русенски Лом“;
- ✓ Проверка за функционалност и пълнота на данните, в зависимост от предвиденото в заданието;
- ✓ Коректна визуализация на целия картен материал и свързаните с него списъци, графики и др.

Пространствената, графична информация да бъде организирана в средата на ArcView shp формат. Да се представят пълни атрибутивни таблици в DBF или TXT, съдържащи информация за следните слоеве:

№	Наименование на слой	Тип слой		
		ПОЛИГОН	ЛИНИЯ	ТОЧКА
1	Слой за горите, които включват всички кадастрални единици от гороразделителните планове: - отдели; - ПОДОТДЕЛИ	V	V	
2	Слой за земеделските територии на всички кадастрални единици от КВС /карта на възстановената собственост/	V	V	
3	Слой за вил територия - фондова и административна принадлежност	V	V	
4	Слой за сгради, заслони и други трайни съоръжения и конструкции	V	V	
5	Слой за релефа за хоризонталите със сечение 25м., като в атрибутивния файл се въведат съответните коти;	V	V	
6	Слоеви за хидрографската мрежа от тип: - речната мрежа;	V	V	V
7	Слой за инфраструктурата	V	V	V
8	Слой за скалната основа	V	V	V
9	Слой за почвите	V		
10	Слой за екосистемите	V		
11	Слой за местообитанията на видовете животни (застрашени, редки, реликтни, ендемити и др.)	V	V	V
12	Слой за растителността	V	V	V
13	Слой за местообитанията на растенията (застрашени, редки, реликтни, ендемити и др.)	V	V	V
14	Слой за типове месторастения	V		
15	Слой по насоки за мерки и дейности за горскодървестната растителност и за трайно ползване на земеделските земи	V		
16	Слой за здравословното състояние на горските територии	V	V	V
17	Слой за засегнатите от пожари територии	V	V	
18	Слой за находищата на лечебни растения	V	V	V
19	Слой за съществуващото функционалното зонироване	V	V	
20	Слой за проектно функционалното зонироване	V	V	
21	Слой за пещерите на парка			V
22	Слой за съществуващите туристически маршрути, пътеки и др.		V	V
23	Слой за опасни за туризма територии	V	V	V
24	Слой на недвижими културни ценности	V	V	V
25	Слой с типове ландшафти	V		
27	Слой за прилежащите територии с фондова и административна принадлежност на териториите	V	V	

Да се представи пълно описание на:

- ✓ Структурата и съдържанието на графичната и атрибутивната база данни на български език;
- ✓ „Метаданни” на български език с описание на: изпълнители и използван софтуер; обхват на територията; източници, формат, организация и точност на данните; използвани координатни системи (планове и височинни) и методи на трансформация към 1970 год. (вкл. точност на изведените трансформационни параметри и на трансформираниите точки; връзка с атрибутивни данни; възникнали проблеми и начините за решаването им; други данни по преценка на изпълнителите;
- ✓ 2 броя от модела на магнитен носител;

V. ЕТАПИ, ФАЗИ И СРОКОВЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Процесът на изготвяне на План II да включва четири етапа, за определен период от време, както следва:

Първи етап – срок за изпълнение 12 месеца:

- ✓ Представяне на процеса на изготвяне на План II пред местните власти и общности;
- ✓ Събиране, обработка и обсъждане на наличната информация;
- ✓ Извършване на теренни и други проучвания, предвидени в заданието;
- ✓ Определяне на моделните видове за мониторинг;
- ✓ Представяне от Изпълнителя на подробни отчети за възложените задачи;

Втори етап – срок за изпълнение 2 месеца:

- ✓ Подготовка на проект на Части 1 и 2 на План II;
- ✓ Организиране на работни срещи за представяне на Части 1 и 2;
- ✓ Отразяване на целесъобразните предложения и обосновка за неприетите;

Трети етап – срок за изпълнение 3 месеца:

- ✓ Подготовка на проект на Части 3, 4 и 5 на План II;
- ✓ Организиране на обсъждане на Части 3, 4 и 5 от актуализирания План за управление;
- ✓ Организиране на представяне на цялостния План II ;
- ✓ Отразяване на целесъобразните предложения и обосновка за неприетите;

Четвърти етап – срок за изпълнение 1 месец:

- ✓ Организиране на официално обществено обсъждане на План II;
- ✓ Отразяване на целесъобразните предложения и обосновка за неприетите;
- ✓ Внасяне на Проекта на План II пред Възложителя.

Изпълнителят изготвя становища по възникнали въпроси/препоръки в процеса на обсъждане и приемане на Плана (в т.ч. при Общественото обсъждане, от Висшия

експертен екологичен съвет на МОСВ и при съгласуването за приемане от Министерски съвет).

Изпълнителят отразява (допълване, редакция) в текстовете, картите и приложенията от части Описани и Оценка на ПУ, целесъобразните препоръки, получени по време на Общественото обсъждане; от Висшия експертен екологичен съвет на МОСВ и при съгласуването за приемане от Министерски съвет.

Всички обсъждания, семинари и консултативни срещи да се провеждат в Дирекцията на парка.